

*„70 éves a város
70 éves a könyvtár”*

**Az
Egressy Béni Városi Könyvtár
pályázata a
Könyvtári Minőségi Díj
elnyerésére
2024**

TARTALOM

I.	Bevezető	3
I.1.	Új szolgáltatások	5
II.	Az Egressy Béni Városi Könyvtár szakmai innovációi	6
II.1.	„Bölcsis könyvtár”	6
II.1.1.	Az innováció tartalma	6
II.1.2.	A Bölcsis könyvtár innováció céljai, várt és elért eredmények	8
II.1.3.	Az innováció bevezetésével kapcsolatos használói, partneri vélemények	11
II.1.4.	Az innováció kapcsolódása a könyvtár stratégiájához.....	24
II.1.5.	Az innováció kapcsolódása a szervezet működéséhez	24
II.1.6.	Az innováció hatása a könyvtár egészére	25
II.1.7.	Az innováció bevezetése és alkalmazása során a PDCA elv érvényesülése	26
II.1.8.	Az innováció fenntarthatósága.....	27
II.2.	Mesepárna	28
II.2.1.	Az innováció tartalma	28
II.2.2.	Innováció céljai, várt és elért eredmények	30
II.2.3.	Az innováció bevezetésével kapcsolatos használói, partneri vélemények	31
II.2.4.	Az innováció kapcsolódása a könyvtár stratégiájához.....	39
II.2.5.	Az innováció kapcsolódása a szervezet működéséhez	39
II.2.6.	Az innováció hatása a könyvtár egészére	40
II.2.7.	Az innováció bevezetése és alkalmazása során a PDCA elv érvényesülése	40
II.2.8.	Az innováció fenntarthatósága	42
III.	Az Egressy Béni Városi Könyvtár önértékelése	43
	Mellékletek.....	48

I. BEVEZETŐ

A kazincbarcikai Egri Városi Könyvtár 2021. évben nyerte el a Minősített Könyvtár Címet. A város 2024-ben ünnepli fennállásának 70. évfordulóját, a könyvtár büszkén viseli 70 éve a városi rangot. 1952 – 1953-as évektől már írásos nyoma van a város jogelőd településeinek könyvtári szolgáltatásnak. A könyvtár mindig követte a városlakók igényeit és egyidőben fejlődött a várossal. Sajnos, azonban a kezdeti időszakból a 21. század elejéig meghatározó volt az állomány számszerű növekedése, melyet egyenes arányban nem követett területnövekedés, hiába költözött több ízben is a könyvtár. 2014-ben egy felújított általános iskola épületében kapott helyet a könyvtár felnőtt és gyermekrészlege egyaránt.

A Minősített Könyvtár Címre benyújtott pályázatot megelőzően, 2019-ben készült önértékelés, melyben a dolgozók meglehetősen magas pontszámokat adtak az egyes kritériumok és alkritériumok értékelésekor. A szakértői vizsgálat lefolytatásakor természetesen a szakértők nagyságrendileg alacsonyabb értékeket határoztak meg. Jelen pályázat benyújtásához mellékelt önértékelési táblázat 2023-ban készült, melyet komoly előkészítési munka előzött meg, az értékelésre a Minőségirányítási Tanács önképzése és a könyvtár vezetőjének útmutatása alapján nagyobb figyelem fordult. A szakértői jelentésben megjelölt hiányosságok kiküszöbölése folyamatos, a könyvtár minőségi működésének és szolgáltatásainak a használók körében kivívott elégedettség alapján szükséges megtartani az elért színvonalat és folyamatosan felülvizsgálni önmagunkat. Mindezen folyamatok biztosítása és menedzselése hivatott megvalósítani a Minősített Könyvtár Címre benyújtott pályázatban vállalt minőségi könyvtári ellátás megvalósítását. Az új beiratkozók nyérése folyamatos, a megvalósult, és azóta folyamatosan bővülő új szolgáltatások bevezetése ezt a célt is szolgálja. A gyermekkönyvtári részlegben megtartott csoportos gyermekfoglalkozások során folyamatos figyelem fordul a NAT-kompetenciák fejlesztésére, egyetértésben az együttműködő óvodákkal és iskolákkal. A tanórán kívüli tevékenységek tekintetében a különböző iskolai szünetekben, illetve a tanév során működtetett délutáni foglalkozások és különböző klubok biztosítják a résztvevő gyermekek fejlesztését. A legnagyobb problémának azonban továbbra is a munkatársak kommunikációs készségének javítása mutatkozik. Belső felmérések alapján azonban beigazolódott, hogy ennek az a fő meghatározója, hogy az elmúlt 5-6 év során több magasan képzett kolléga adott gyermeknek életet, ezáltal kikerülve a kollektívából egy bizonyos időre. Ezen időlegesen megüresedett státuszok betöltése szakmailag képzett munkavállalókkal nem sikerült, ezért a könyvtári adatrögzítői státuszon gyakran cserélődnek a kollégák. Sajnos, őket nem igazán tudta a könyvtár bevonni minőségi céljainak elérése érdekében, valamint ezen munkavállalókkal a legnehezebb a kommunikáció. Fenti okok miatt viszont rendkívül leterheltek a kollégák, hiszen a minőségbiztosítási munka, a folyamatos könyvtári ellátás

mellett az új kollégák mentorálása is rájuk hárul. A könyvtár honlapja sajnos elavult, ennek ellenére igyekszik a kollektíva naprakész információkat közölni. A honlap megújítása jelenleg folyamatban van, folynak a tárgyalások honlapkészítő szakemberekkel, hamarosan elkezdődik a fejlesztés.

A 2020-as évtől 2022-ig folyamatos nehézségek merültek fel a könyvtári ellátás biztosításának tekintetében, melyek az ország könyvtáira nézve hasonló nehézségeket eredményeztek, majd a könyvtárhasználat csökkenéséhez vezettek. A Covid19 vírus megjelenése zárvatartásra kényszerítette a kulturális intézményeket, köztük a könyvtárakat, majd 2022. őszén következett a rezsidíjak drasztikus emelése. A rezsiárak megemelkedése szerencsére Kazincbarcikán nem veszélyeztette a könyvtár működését, folyamatos nyitvatartással rendelkezésre állt a könyvtár.

A Covid19 vírus az élet minden területén átgondolásra készítette az embereket, így természetesen a könyvtáros szakma képviselőit is. Újdonságként hatott az egyik napról a másikra történő kormányzati előírásoknak megfelelő bezárás, az otthoni munkavégzés majd az újranyitás nehézségei és a szolgáltatások különböző síkokon történő biztosítása. Mindezek a nehézségek megoldásra és azonnali cselekvésre készítettek bennünket, itt Kazincbarcikán is, ahol rendkívül szerencsés helyzete van a könyvtárnak, a fenntartó önkormányzat pozitív és támogató hozzáállása a könyvtári szolgáltatásokhoz, a működéshez, valamint a város lakosságának kultúra iránti igénye, ezen belül az olvasás és a napi könyvtárhasználat iránti igény arra sarkallta kollektívánkat, hogy a bezárások ideje alatt is folyamatosan tartsuk a kapcsolatot használóinkkal.

Könyvtárunk 2014-ben nyitotta meg kapuit jelenlegi telephelyén. A városfejlesztési koncepciónak megfelelően, a felújított általános iskola épülete mellett az adott tér és környezet szintén megújult, mely környezeti elemek pozitív hatással voltak a könyvtárhasználatra is. Továbbá, az épületben kiállítóterem, és 200 fős rendezvényterem is működik, egy művészkávézóval kiegészülve. Az épület megközelítése során több száz négyzetméteres, modern, európai színvonalú játszótér került kialakításra. Könyvtárunk 2019. őszén a város kieső részén nyitott egy kisebb Könyvtár Pontot, a Családsegítő szolgálat épületében. A város ezen területén szociokulturális és egyéb társadalmi hátránnyal élő gyermekek és felnőttek élnek. Majd 2022. évben, továbbra is együttműködve a Kazincbarcikai Szociális Szolgáltató Központtal, egy újabb Könyvtár Pont nyílt egy olyan épületben, ahol Idősek Klubja, valamint bölcsőde is működik, mellette pedig óvoda. A Könyvtár Pont nyitásának motivációja azonban a város azon részén élő idősebb könyvtárhasználóink érdekében történt, miszerint jelzéseket kaptunk arra vonatkozóan, hogy egyre nehezebb nekik megközelíteni a központi épületünket. Továbbá könyvtárunk 2013 óta működtet házhoz szállítást, „Házhoz megy a könyvtár” jeligével, mely szolgáltatás kiteljesedett a Covid19 vírus okozta bezárások miatt, így egyre több

idős és beteg, mozgásában korlátozott olvasónk veszi folyamatosan igénybe. A házhoz szállítások során kialakult személyes kapcsolatok és szóbeli interjúk készítése során bizonyosodott be számunkra, hogy a város több pontján lenne érdemes ún. Könyvtár Pontokat működtetni.

Jelen bevezetőben csak felsorolás szintjén kerül megjelenítésre a 2020. évtől bevezetett új szolgáltatások köre, melyekből a két legnépszerűbb, és legtöbb pozitív hozadékkal járó, azóta is töretlen népszerűségnek örvendő szolgáltatás képezi jelen pályázatban kifejtett innovációkat, az ún. Bölcsis könyvtár és a Mesepárna.

I.1. Új szolgáltatások

Online

- kreatív videó
- online Baba Mama Klub
- facebook játék (kvízek, totók)
- facebook könyvajánló (felnőtt és gyermek)
- helytörténeti videó
- online katalógushasználati útmutató
- adventi mesenaptár (december 1. és december 24. között meseolvasás)

Személyes jelenlélet igénylő

- Bölcsis könyvtár
- Mesepárna
- családi délutánok
- felolvasás idősök otthonában
- fejlesztő biblioterápiás foglalkozások idősök részére
- felolvasás idősök napközi otthonában
- mesefoglalkozások idősök otthonában
- Könyvtár Pont nyitása
- családi kreatív délutánok
- diafilmvetítés
- mesélő könyvtár sorozat
- rejtélyek könyvtára (szabaduló szoba szombatonként)

II. AZ EGRESSY BÉNI VÁROSI KÖNYVTÁR SZAKMAI INNOVÁCIÓI

II.1. „Bölcsis könyvtár”

II.1.1. Az innováció tartalma

A 2022-ben nyitott Könyvtár Pont népszerűvé vált mind a környéken élők, mind pedig az épületben működő Idősek Klubját látogatók körében. Egy alkalommal a bölcsődei dolgozók elhozták a két évet betöltött kisgyermekeket, hogy egy séta alkalmával ellátogassanak a Könyvtár Pontra. Ez a látogatás inspirált bennünket arra, hogy készítsünk egy felmérést annak érdekében, lehetővé válhat-e, hogy könyvtárosaink az ilyen korú kisgyermekek részére is tartsanak szervezett gyermekfoglalkozásokat. Inspirációt adott továbbá számunkra az is, hogy ekkor már 3. éve működtettük a Baba Mama Klubunkat, melyet nyolc hónapos kortól ajánlunk, szülői kísérettel együtt. Az itt szerzett tapasztalataink alapján úgy gondoltuk, képesek leszünk ellátni ezt a feladatot. Mindemellett, kiváló új, innovatív szolgáltatásnak is bizonyult számunkra az ötlet megvalósításának lehetősége. A könyvtár lehetőségeit kihasználva, valamint a Baba Mama Klub tapasztalataira építve, számba vettük a diafilmvetítés, a bábozás, a papírszínház és a meseposztó lehetőségét. A diafilmvetítéssel a kisgyermek mintegy moziban ülnek, tehát kiváló táptalaj a majdani mozilátogatásuk előkészítéséhez. A statikussága azonban lehet, hogy nem köti le a kicsiket teljes mértékben, valamint nagyon kevés olyan diafilm található a piacon, amely nem haladja meg az 5 perc terjedelmet. A papírszínházak gyakorlatunkból kiindulva, szintén hasonló gondolatokkal vezettük be, mivel elég hosszadalmasak a rendelkezésre álló anyagok. A papírszínház japán eredetű – Kamishibai - a mesék színházi előadássá alakítására szolgál, kisebb fageretben nagyméretű lapokon elevenedik meg a történet). A bábozás paraván mögött, kesztyűbábokkal történik.

A meseposztó vagy meseposztócska lényege, hogy szemléltető mesemondás keretében a mesélés vagy a mese olvasása közben síkbábok kerülnek fel egy táblára, így elevenedik meg a mese. Továbbá általában posztó- vagy filcanyagból készülnek a síkbábok, és egy pléddel vagy bolyhos anyaggal bevont tábla szükséges hozzá, így az anyag természeténél fogva biztosított a tapadás. Minél kisebb korban kezdjük ezt a technikát, annál rövidebb meséket szükséges

feldolgozni, annak érdekében, hogy a gyermekek figyelmét folyamatosan fenntartsuk. Tapasztalataink azt bizonyítják, hogy 3 – 5 perces meséssel érdemes kezdeni, majd az idők során néhány perccel meghosszabbodhatnak a történetek, így a kicsik folyamatosan hozzászoknak, hogy figyelmüket az előadásra fordítsák. Hasznos a technika abból a célból is, hogy majd amikor a szülő már elviszi gyermekét egy igazi bábszínházba, a gyermek már körülbelül tudja, mire számíthat, és türelemmel végigüli. A meseposztó előnye a könyvtár és könyvtáros számára egyediségében rejlik, kevés pedagógus vagy óvodapedagógus ismerte a városban, néhány évtizeddel ezelőtt, amikor a könyvtár elterjesztette ezt a technikát. További előnyt jelent, hogy elkészítése házilag történik, vagyis a könyvtáros kiválaszt egy mesét, és elkészíti hozzá a figurákat. A mesék kiválasztása nagy körültekintést igényel, figyelemmel kell lenni a történet megfelelő hosszúságára, illetve arra, tartalmaz-e a mese olyan szavakat, mely a kicsik számára még ismeretlen lehet. Bölcsődei korosztály esetében még nem adódik arra lehetősége a könyvtárosnak, hogy akár a mese előtt vagy közben magyarázza az ismeretlen szavakat, kifejezéseket, fogalmakat. Továbbá szem előtt kell tartani a szerzői jogi törvény előírásait is.

A könyvtár által bármely technikával bemutatott mesék alkalmával ki kell hangsúlyozni a kísérő gondozók számára, hogy amennyiben a gyermekek nem akarnak egy helyben ülni, engedjék őket járkálni, akár odamenni a mesélő könyvtárhoz is. Nagyon fontos, hogy a gyermek jól érezze magát. Tapasztalatunk alapján, ritkán fordul elő, hogy egy-egy gyermek ezt a tevékenységet ne szeretné, illetve második, harmadik alkalommal már türelemmel nézi a mesét.

A foglalkozás befejeztével érdemes néhány kérdést feltenni a gyermekeknek, például, hogy van-e már kedvenc meséjük, vagy hogy melyik szereplő tetszett nekik a legjobban. Ezt követően engedjük a kicsiknek, hogy saját maguk is feltehessék a táblára a figurákat. Ezen tevékenység iránt nagyon érdeklődőek. A feltett kérdésekkel tájékozódhatunk, hogy legközelebb milyen mesét, meséket hozunk. A foglalkozás zárásaként az előre kikészített mesekönyvek nézegetésére kerüljön sor. Az állománygyarapítás folyamán könyvtárunk tudatosan szerzi be ezen korosztály számára megjelent könyveket. Néhány havonta a Könyvtár Ponton kicseréljük a könyveket, hogy a kicsik minél szélesebb palettát vehessenek kezükbe. A játékos csoport esetében a szülők rendszeresen ki is kölcsönzik ezeket a könyveket gyermekeik számára.

Valamennyi alkalmazott technika fő jellemzője a frontális bemutatás, ezért fontos, hogy a könyvtáros a hallgatóság figyelmét ráirányítsa a tevékenységre. A 3 év alatti korosztály életkori adottságait tekintve figyelemkoncentrációjuk még nem terjed ki hosszú időre, ezért is fontos, hogy rövid mese és számukra érthető szöveg legyen. Hasonlóan fontos a látvány, amit a meseposztós technikával jobban tud a könyvtáros irányítani, mivel saját készítésűek a figurák. A bábozás és a meseposztó egyaránt alkalmas arra is, hogy a gyermek saját kezébe veheti a figurákat, kipróbálhatja hogyan működnek ezek a technikák, míg a diafilmvetítés után ez nem lehetséges. Kevésbé balesetveszélyes számukra mind a bábozás mind a meseposztó.

II.1.2. A Bölcsis könyvtár innováció céljai, várt és elért eredmények

Rövid távú célok:

- bölcsődébe járó kisgyermekek részére rendszeres csoportos foglalkozások tartása
- a mese megelevenítésének több technikája
- kisgyermekek könyvtári környezethez szoktatása
- a könyvek használatának elsajátíttatása
- 3 év alatti gyermekek könyvtári beiratkozása

Hosszabb távú célok:

- a gyermek rendszeres könyvtárhasználóvá válása
- olvasás népszerűsítése
- olvasóvá nevelés
- szövegértés támogatása
- kommunikáció támogatása

A Covid19 vírus miatt hozott általános és kötelező rendelkezések negatív hatással voltak a könyvtárhasználatra. 2023-ra a kazincbarcikai Egressy Béni Városi Könyvtár elérte, sőt egy kicsit meg is haladta a 2019. évben mért statisztikai adatait, melyet az alábbi táblázat hivatott szemléltetni.

	2019	2020	2021	2022	2023
Regisztrált használók száma összesen (fő)	5.890	4.179	4.200	5.094	5.950
Kölcsönzött dokumentumok száma összesen (db)	182.585	166.140	178.325	181.483	185.327
Egy regisztrált használóra jutó kölcsönzött dokumentumok száma (db)	30,9	39,75	42,45	35,6	31
14 év alatti regisztrált használók száma (fő)	1.742	1.253	1.195	1.484	1.841
Lakosság száma összesen (fő)	27.969	27.227	26.699	25.921	25.417
Regisztrált használók aránya a lakossághoz mértén (%)	21	15,3	15,7	19,6	23,4

Az adatokat érdemes viszonyítani a lakosság számához. A táblázat mutatja a regisztráltak arányát. 2023-ban már könyvtárunk meghaladta a 2019. évi számokat, meg kell jegyezni azonban, hogy a népesség is csökkent valamennyivel.

Látható, hogy a regisztráltak számát és arányát tekintve, a két legkisebb számokat bemutató év, 2020 és 2021, a Covid19 vírussal érintett évek. A regisztrált használók száma csökkent ugyan, de az egy főre jutó kikölcsönzött és vélhetően el is olvasott könyvek, vagy egyéb dokumentumok száma jóval magasabb arányt mutat. Annak ellenére, hogy több hónapon keresztül is zárva volt a könyvtár, mégis magasabb arányt mutatnak a számok. A zárva tartás idején, amikor lehetővé vált, a mi könyvtárunk is működtetett ügynevezett Küszöbön kívüli kölcsönzést, amikor az ajtóban, becsomagolva kölcsönözhatték a használók a könyveket. Mivel városunkban sem működött egyéb kulturálódási tevékenység, ezért arra a következtetésre jutottunk, hogy ezen ok miatt nőtt meg a könyvtár ilyen irányú szolgáltatása iránti igény.

Könyvtárunk közel 20 éve népszerűsíti a városban és a használók körében az Informatikai és Könyvtári Szövetség kezdeményezését, és az általuk felajánlott baba csomagot. Folyamatosan igyekszünk a három év alatti korosztály könyvtárhasználatra nevelésére, azonban több alkalommal ütköztünk abba az akadályba, hogy a szülő reakciója a felajánlott lehetőségre - miszerint iratkoztassa be gyermekét a könyvtárba -, az volt, hogy úgysem tud még olvasni. Könyvtárosok számára érdekes ez a kijelentés, ezért folyamatosan meggyőztük a szülőket azzal kapcsolatban, mennyire fontos a gyermek számára a mesehallgatás, a könyvek forgatása és a könyvek használatának megtanulása. Így kisebb-nagyobb sikerrel, de nyert a könyvtár három év alatti használót. Eltökélt szándékunk volt, hogy minél több kisgyermek és természetesen szülei is járjanak a könyvtárba, és igénybe vegyék különféle szolgáltatásainkat. Ehhez a célhoz kiváló táptalajnak mutatkozott a Bölcsis könyvtár projekt. A beindított foglalkozások után várt eredmények rendkívül pozitívnak bizonyultak, hiszen várakozásunkon felüli volt a három év alatti kisgyermek beiratkoztatása, nem utolsó sorban szülei is könyvtárhasználóvá váltak. Mivel a Könyvtár Pont nyitvatartási ideje (kéthetente keddenként 10 és 12 óra között) nem biztosította a szülők jelenlétét, ezért a központi könyvtárba kellett ellátogatniuk, ahol a szülők szembesültek a további lehetőségekkel, így rendszeres könyvtárlátogatókat nyert a könyvtár. Következő lépésként a bölcsőde vezetőjétől két kérés is érkezett hozzánk. Az első az volt, hogy a játszó csoport, ahol a kicsik szüleikkel kószolhatnak bele a bölcsődei életbe, szintén látogathassa a foglalkozásokat, így ők egy külön csoportot alkottak. Ennek hozadéka, hogy a felajánlott beiratkozási lehetőségre azonnal reagálhattak és még aznap könyvet is tudtak kölcsönözni a Könyvtár Pont állományából. Második kérés az volt, hogy az intézmény a város egy másik pontján is működtet egy bölcsődét, és mivel ott nem volt Könyvtár Pont, megoldható lenne-e a könyvtár részéről, hogy oda is elvisszük ezeket a foglalkozásokat, annak érdekében, hogy az oda járó gyermekek, illetve szülei is megismerhessék ezeket a játékos olvasásnépszerűsítő foglalkozásokat. Könyvtárunk természetesen beleegyezett ebbe a kérésbe, és azóta folyamatos mindkét bölcsődei telephely életében a könyvtárosok által tartott foglalkozás. Végso konklúzióként levonható, hogy a könyvtárból származó ötlet városi szintre nőtte ki magát, és az elvárt eredmény várakozáson felülinek mutatkozott. Az alábbi táblázat szemlélteti, hogyan változott az Egressy Béni Városi Könyvtárban a 3 év alatti korosztály beiratkozása. Összehasonlítási alapként a 2021. évet vettük.

	2021	2022	2023	2024 (04. 30.)
3 év alatti regisztráltak száma (fő)	69	140	198	109

Nem szabad azonban megfeledkeznünk arról sem, hogy a könyvtárosokra milyen hatást gyakorolnak ezek a foglalkozások. A kezdeti félelemtől eltekintve, a kollégák hamar megszokták ezt a korcsoportot, és ők is feltöltődtek a foglalkozások során. Pozitív inspirációként hatott a könyvtárosokra, hogy a kicsik milyen érdeklődéssel fordultak a foglalkozások és a mesék irányába. Egy kolléganőnek hasonló korú gyermeke volt abban az évben, a munkavállalók átlagéletkora 2002-ben 34 év volt, jelenleg, 2024-ben pedig 35 év.

II.1.3. Az innováció bevezetésével kapcsolatos használói, partneri vélemények

A Bölcsis könyvtár bevezetése előtt készített a könyvtár egy helyzetelemzést, kiemelten az új szolgáltatás bevezetésére fókuszálva.

Erősség	Gyengeség
• könyvtári környezet • gyakorlott kollégák • bölcsőde közelsége • pozitív fogadtatás • stabil állománygyarapítási keret • együttműködések • jó kapcsolat a vezetők között	• kollégák részéről aggodalom a korosztály miatt • a Könyvtár Pont nyitvatartása megegyezik a foglalkozások időpontjával • fluktuáció • látens problémák
Lehetőség	Veszély
• kollégák képzése • belső képzés • nyitvatartási időn kívül tartott foglalkozások	• a foglalkozások zavarják a könyvtárhasználókat • előkészületek ellenére nem jönnek a gyerekek • kevés kommunikáció a könyvtárosok és a gondozók között • szülői aspektusok ismeretlensége

A SWOT analízis elkészítése során a problémák azonosítása is létrejött, ennek megfelelően készült a PDCA tervezés.

Az innováció bevezetése során, először készítettünk egy kérdőívet a bölcsődei dolgozók számára, melyet természetesen megelőzött a könyvtárvezető és a bölcsőde vezetője közötti személyes beszélgetés. A kérdőív az alábbi kérdéseket tartalmazta:

Igényfelmérés szervezett bölcsődei gyermekfoglalkozásokhoz a KönyvtárPonton bölcsődei dolgozók részére

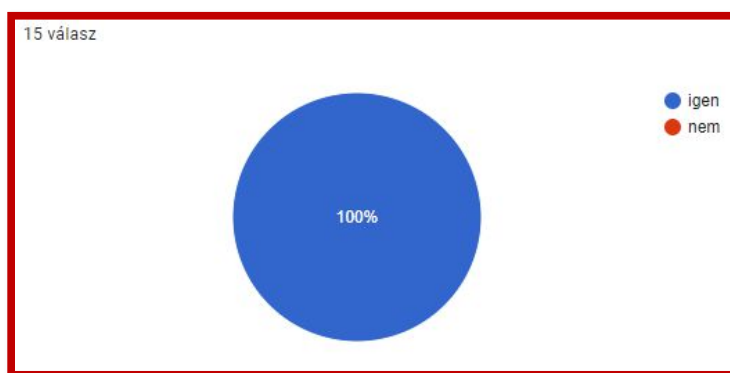
Az Egressy Béni Városi Könyvtár 2022. márciusában a Kazincbarcikai Szociális Szolgáltató Központ által működtetett épületben KönyvtárPontot nyitott, ahol kéthetente, keddi napokon 10 és 12 óra között látogathatják a minikönyvtárat az érdeklődők. Központi könyvtárunkban nagy népszerűségnek örvendenek a különböző csoportos gyermekfoglalkozások, valamint a 3 év alatti korosztály számára javasolt, szülőkkel látogatható Baba Mama Klub, melyet 8 hónapos kortól ajánlunk. Ezen foglalkozások célja, hogy a kisgyermek megismerkedjen a könyvtári környezettel, a könyvek használatával, valamint az 5-8 perces meseposztós, bábos és egyéb foglalkozások kapuként szolgálnak a nagyszínház, mozi előadásokhoz.

Alábbi kérdőívünk célja, hogy a Könyvtár felmérje, igényelnék-e a bölcsődébe járó gyermekek részére, könyvtárosaink által megtartott fent felsorolt foglalkozásokat. Amennyiben Önök, mint a kisgyermek gondozói, igényelnék hasonló jellegű foglalkozások tartását, a KönyvtárPont nyitvatartási idejében át kellene kísérniük a csoportokat a könyvtári helyiségbe.

Kérjük, a kérdőív kitöltése során vegyék figyelembe az Önök és a kisgyermek napirendjét!

1. Alkalmasnak találja-e a kétheti rendszerességgel szervezett időpontokat a kisgyermek részére?

igen nem

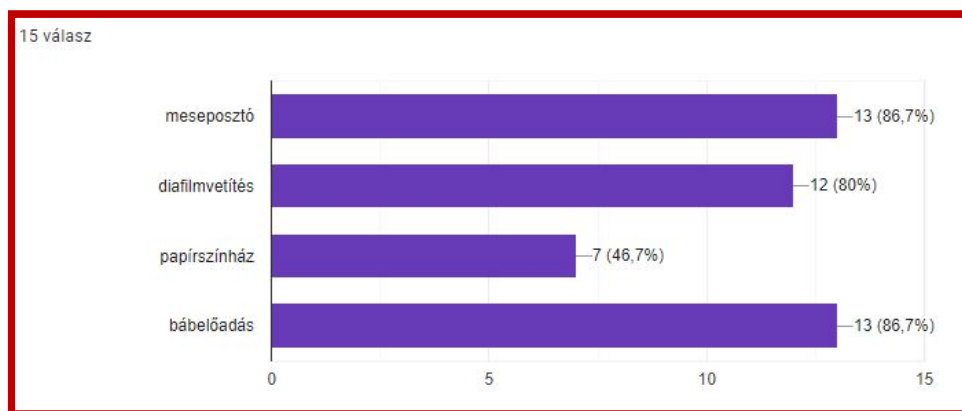
2. Amennyiben alkalmasnak tartja az időpontot és a kétheti rendszerességet, kérjük jelölje be azt a technikát, amelyik ismerős az Ön számára?

- meseposztó
- diafilmvetítés
- papírszínház
- bábelőadás

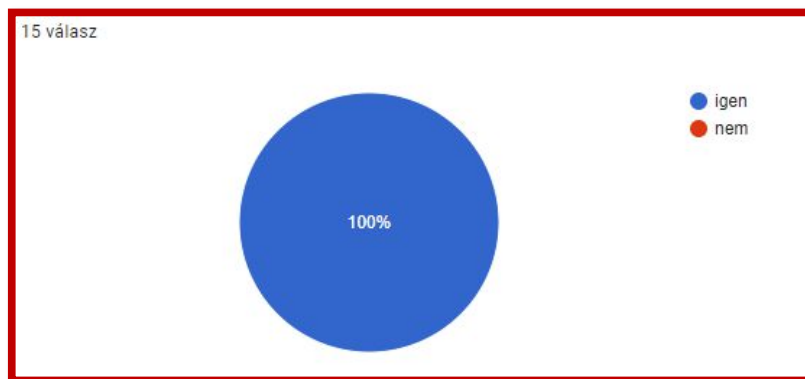
3. Gondozóként Ön melyik technikát tartaná alkalmasnak a három év alatti korosztály számára?

- meseposztó
- diafilmvetítés
- papírszínház
- bábelőadás

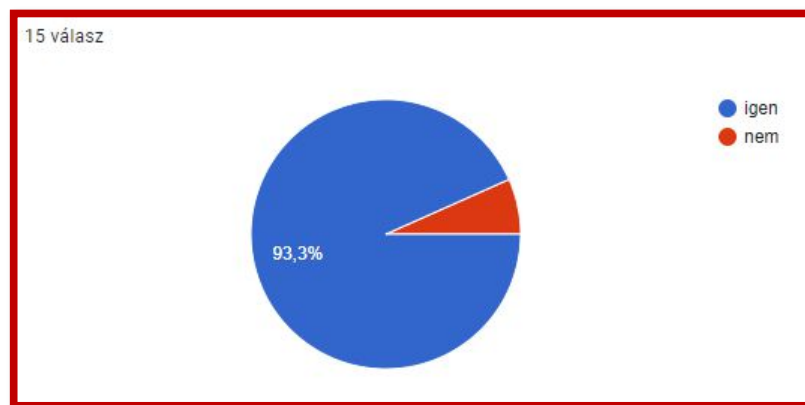
4. A könyvtárosok 5 – 8 perces mesék feldolgozását javasolják, Ön szerint ezen időtartamok alkalmasak-e a kisgyermek számára?

igen nem

5. A KönyvtárPont és a mese feldolgozások adottságait tekintve, a könyvtárosok 6 – 12 fő közötti csoportos látogatást javasolnak. Ön egyetért-e ezzel?

igen nem

6. Amennyiben nem ért egyet a fenti létszámmal, kérjük, írja be, Ön mit javasol?

1 válasz

5 fő

Köszönjük, hogy időt szánt a kérdőív kitöltésére!

A kérdőív összeállítása során figyelembe vettük a bölcsődébe járó kisgyermek napirendjét, valamint a dolgozók által ismerhető és kevésbé ismert technikákat, továbbá tájékozódunk, mivel töltik napjaikat a kisgyermek a bölcsődében.

Kérdőív elemzése

Az innováció bevezetése előtt a kérdőívet összesen 15 fő dolgozó töltötte ki. A könyvtár által felajánlott kétheti rendszerességre minden válaszadó igent mondott. A kétheti rendszeresség megegyezett a Könyvtár Pont nyitvatartásával, melynek könyvtárhasználók általi igénybevételét nem tudtuk irányítani, ezért szükséges volt számunkra is a próba időszak, mely alapján el tudtuk dönteni, valóban megvalósíthatóak-e párhuzamosan a foglalkozások az olvasók kiszolgálásával.

Következő kérdés az általunk felajánlott, és általunk már használt technikákra vonatkozott, ahol a legnépszerűbbnek a diafilm bizonyult, majd ugyanannyi válasz érkezett a bábozásra és a meseposztóra. Legkevesebben, 9 fő, a papírszínházat jelölte meg.

Harmadik kérdésben a dolgozók által legalkalmasabb technikára voltunk kíváncsiak, mely válaszok nagyjából megegyeztek a technika ismeretére vonatkozó, előző kérdésre adott válaszokkal, azzal a kivétellel, hogy a bábelőadást és a meseposztót ugyanannyian jelölték, míg a diafilm kevesebb jelölést kapott, mint az előző kérdésnél. A papírszínház mindkét kérdésnél egyaránt a legkevesebb választ kapta.

Az általunk felajánlott 5 – 8 perces mesék feldolgozásával és bemutatásával maximálisan egyetértett valamennyi válaszadó.

A 6 - 12 fős gyermekcsoportok tekintetében, egy fő válaszadó kivételével, minden gondozó egyetértett, az 1 fő nemleges válasza a következő kérdésben visszatükröződött, ahol is megjelölte, hogy 5 főt tart alkalmasnak a programon való részvételhez.

Megnyugtató volt számunkra a kérdésekre adott válaszok összessége, így elindítottuk a foglalkozássorozatot, mint új szolgáltatást.

A Bölcsis könyvtár működése után körülbelül félévvel készítettünk egy úgynevezett elégedettségmérő kérdőívet, mind a bölcsődei dolgozók, mind pedig a szülők számára. A szülői kérdőívet félévente folyamatosan szükséges megismételni, ugyanis tapasztalatunk alapján, körülbelül ennyi idő telik el, hogy ismét néhány új gyermek járjon a bölcsődébe, aki először találkozik szolgáltatásunkkal.

A szolgáltatás igénybe vevői, használói a bölcsődébe járó kisgyermek, akiket nyilvánvalóan nem tud a könyvtár kérdőíves méréssel megkérdezni, ezért a gondozók és a szülők által tükrözött vélemény fontos számunkra. Ennek ellenére azonban soha nem felejtkeznek el a könyvtárosok alkalmanként szóban megkérdezni a kicsiket, hogy érezték magukat és hogy tetszett-e nekik a mese.

Gondozói kérdőív

Elégedettségmérő kérdőív szervezett bölcsődei gyermekfoglalkozásokhoz a Könyvtár Ponton bölcsődei dolgozók részére

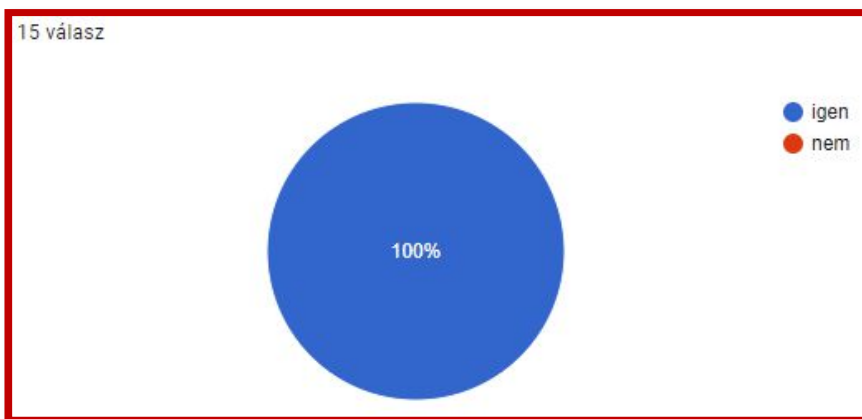
Az Egressy Béni Városi Könyvtár 2022. augusztus hónaptól tart bölcsődés kisgyermek részére rendszeresen mesefoglalkozásokat a Kazincbarcikai Szociális Szolgáltató Központ által működtetett épületben nyitott Könyvtár Ponton. A könyvtárosok tapasztalata alapján a csoportos látogatások során a kisgyermek örömeiket lelik a foglalkozásokban, és érdeklődéssel forgatják a számukra előkészített könyveket. A könyvtár célja az volt, hogy a kisgyermek megismerkedjenek a könyvtári környezettel, a könyvek használatával, valamint az 5-8 perces meseposztós, bábos és egyéb foglalkozások kapuként szolgáljanak a nagyszínház, mozi előadásokhoz.

Kérdőívünk célja, hogy a bölcsődei dolgozók megosszák a könyvtárosokkal saját tapasztalataikat, miszerint szeretik-e a kisgyermek ezeket a foglalkozásokat, beszélnek-e esetleg róla, illetve, hogy Önök felé milyen szülői visszajelzések érkeztek eddig. Továbbá érdekel bennünket, hogy a dolgozók elégedettek-e az időpontokkal és a foglalkozások rendszerességével.

1. Megfelel-e Önök számára a kétheti rendszeresség?

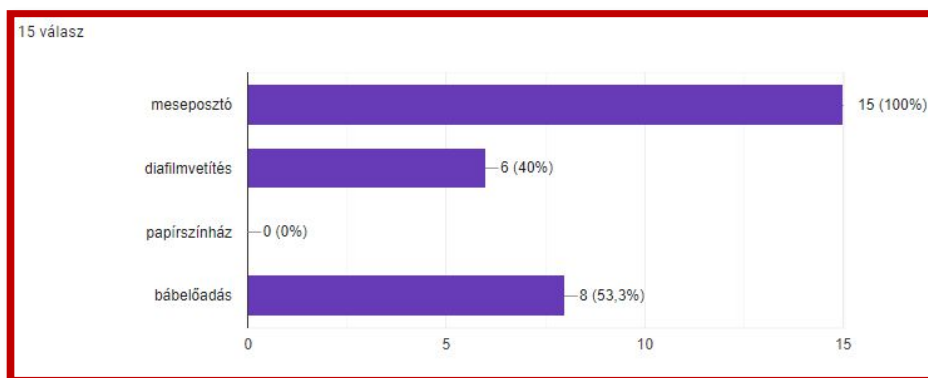
igen

nem

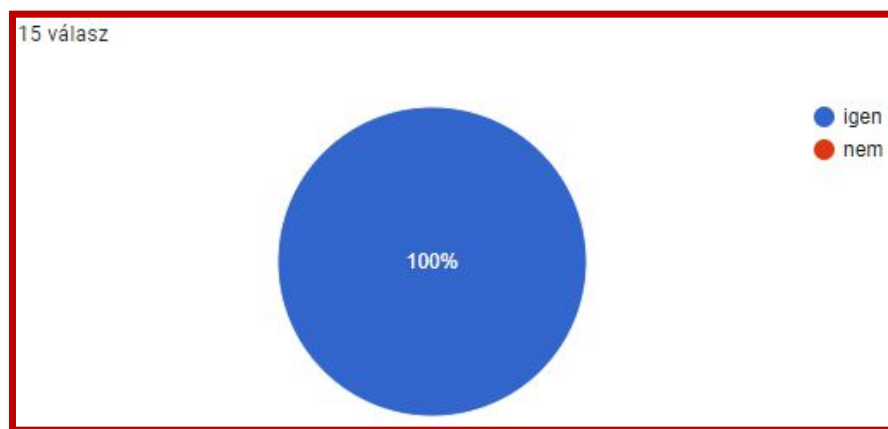
2. Ön szerint melyik technikával eljátszott meséket élvezték legjobban a kisgyermek?

- meseposztó
- diafilmvetítés
- papírszínház
- bábelőadás

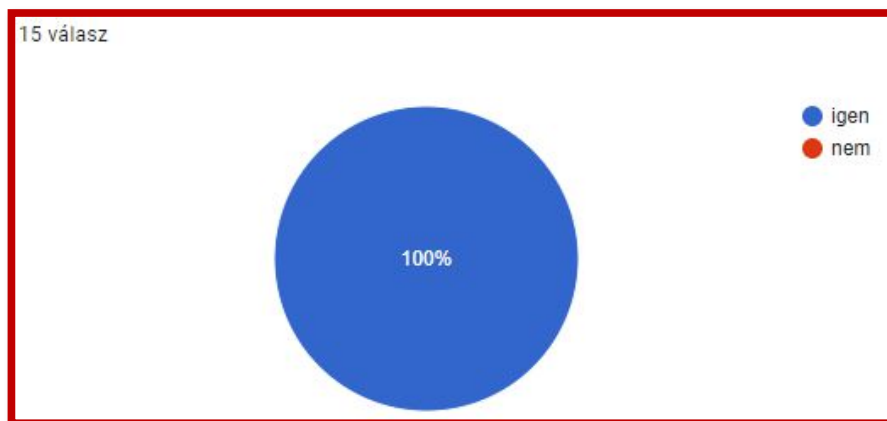
3. A könyvtárosok 5 – 8 perces mesék feldolgozását javasolták, Ön szerint megoldható lenne olyan csoportok kialakítása, hogy néhány perccel hosszabb mesék is bemutatásra kerüljenek?

igen nem

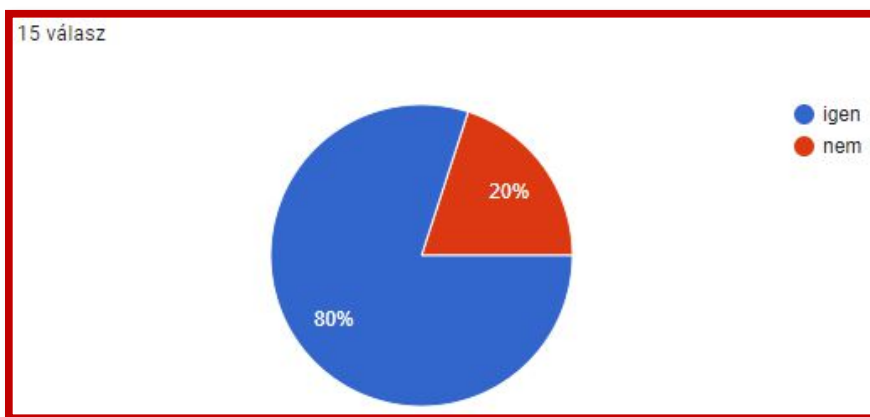
A foglalkozás befejezése után a gyermekek beszélgetnek-e az elhangzott mesével kapcsolatban?

igen nem

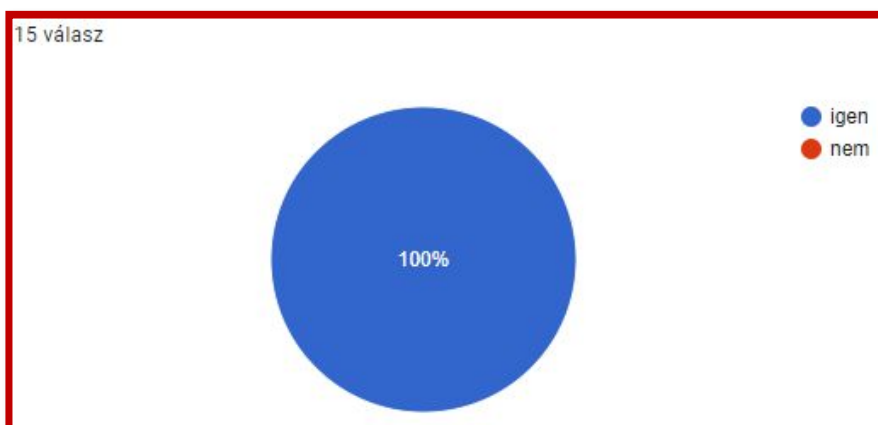
4. A foglalkozás után a gyermekek beszélgetnek-e az általuk nézegetett könyvekről?

igen nem

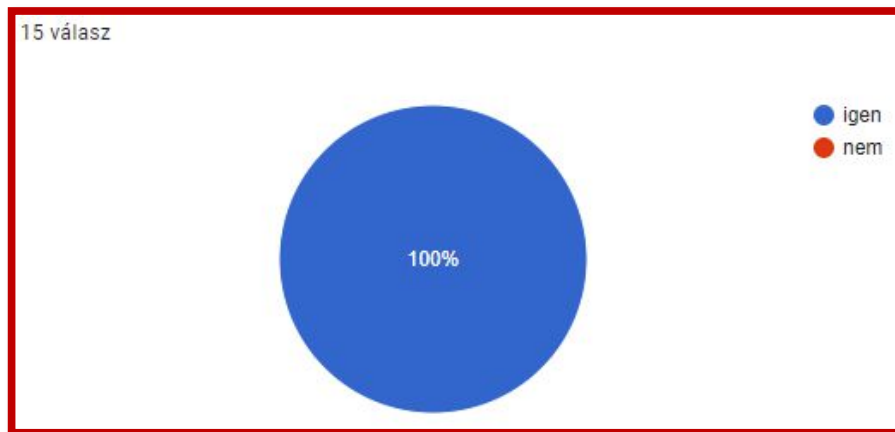
5. Segítette-e a könyvtár az Ön munkáját ezen foglalkozások szervezésével és lebonyolításával?

igen nem

6. Ajánlaná-e más települések bölcsődei alkalmazottai számára ezt a lehetőséget?

igen nem

Köszönjük, hogy időt szánt a kérdőív kitöltésére!

Kérdőív elemzése

A kérdőív eredményeit tekintve, a kétheti rendszerességre vonatkozó kérdésre adott válaszok 100 %-ban mutatják a program megfelelését a dolgozók számára. Egyetértének továbbá maximálisan azzal a felvetésével a könyvtárnak, hogy hosszabb meséket is ki lehet próbálni. A könyvtár számára rendkívül örömteli, hogy a kisgyermekek beszélgetnek az elhangzott és bemutatott meséről. A foglalkozások végén a könyvtárosok is örömmel tapasztalják, milyen érdeklődéssel nyúlnak a kicsik a figurákhoz, és igyekeznek ők is felhelyezni azokat a táblára, mintegy eljátszva a mesét újra. A nézegetett könyvekről azonban csak 80 %-ban beszélgetnek a gyermekek, ami annak is bizonyítéka lehet, hogy a nagyobb képi megjelenítés érdekesebb a gyermekek számára még ebben a korban, mint egy könyv. A 80 %-os arány azonban a jövőre nézve örömteli. A megkérdezett bölcsődei dolgozók kivétel nélkül úgy ítélték meg, hogy a könyvtár segíti munkájukat ezzel a programsorozattal. Számunkra az is ennek a bizonyítéka, hogy a másik bölcsőde részéről is felmerült a kérdés. Könyvtárunk tizenhárom évig végzett kistérségi könyvtári ellátást, így az idő alatt kialakított jó kapcsolatunk a kistérségi óvodákkal és általános iskolákkal is gyümölcsöző volt és az is maradt. Utolsó, az innovációval kapcsolatos kérdésünket ebből a megfontolásból tettük fel, melyre a kazincbarcikai bölcsődei gondozók szintén 100 %-ban igenlő választ adtak.

Következő lépésként fontolóra vesszük a környező kistérségeket, kapcsolatfelvétel szempontjából. Első feladatunk az lesz, felkutassuk, hol működik bölcsőde.

Szülői kérdőív

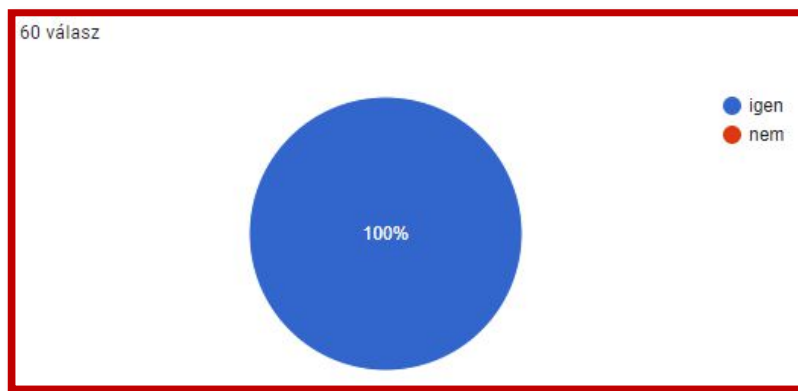
Elégedettségmérő kérdőív szervezett bölcsődei gyermekfoglalkozásokhoz a Könyvtár Ponton bölcsődébe járó gyermekek szülei részére

Az Egressy Béni Városi Könyvtár 2022. augusztus hónaptól a Kazincbarcikai Szociális Szolgáltató Központ épületében működtetett Könyvtár Ponton kéthetente, keddi napokon 10 és 12 óra között szervezett gyermekfoglalkozásokat tart a bölcsődébe járó gyermekek részére.

Alábbi kérdőívünk célja, hogy a Könyvtár felmérje, részt vett-e az Ön gyermeke ilyen foglalkozásokon, amennyiben igen, Ön tudott-e erről a lehetőségről, illetve gyermeke szokott-e otthoni környezetben ezekről a foglalkozásokról beszélni.

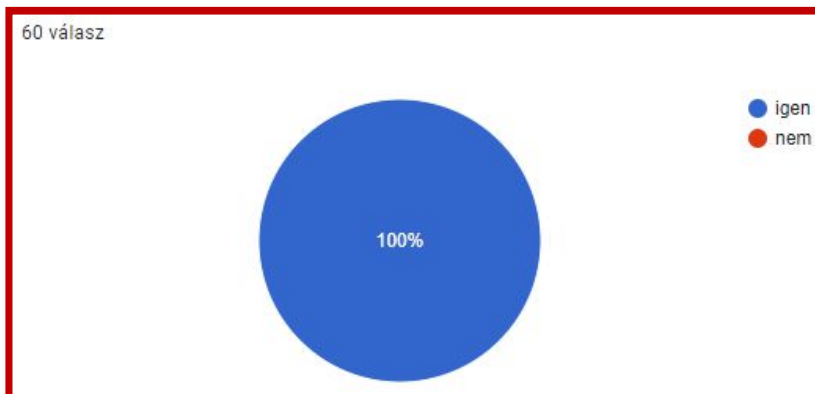
1. Részt vett-e már gyermeke az Egressy Béni Városi Könyvtár által működtetett Könyvtár Ponton szervezett gyermekfoglalkozáson?

igen nem

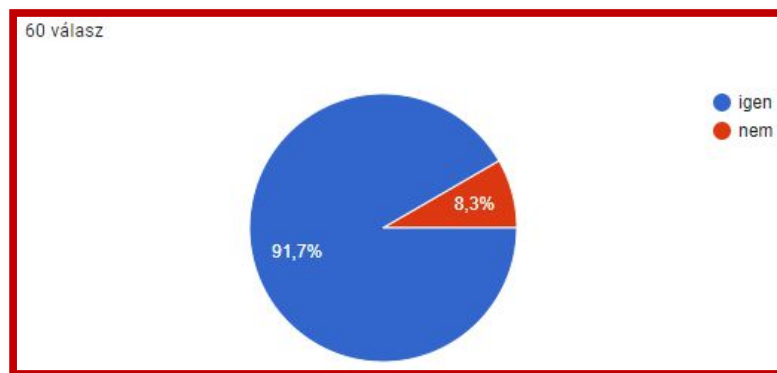
2. Alkalmasnak találja-e a kétheti rendszerességgel szervezett időpontokat gyermeke részére?

igen nem

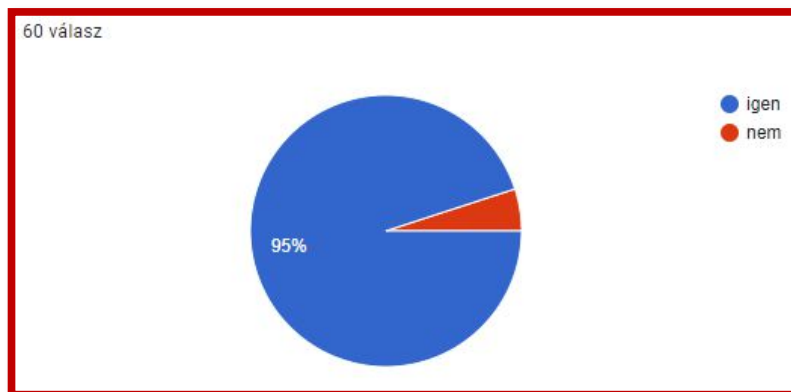
3. Beszélt-e már gyermeke otthoni környezetben ezekről az alkalmakról?

igen nem

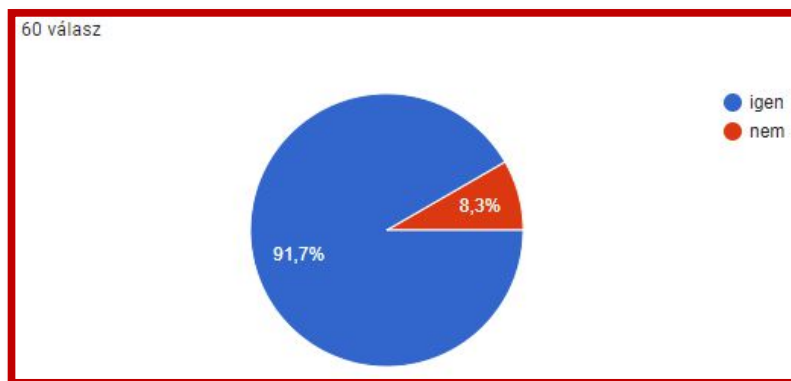
4. Beszélt-e már gyermeke az általa nézegetett könyvekről?

igen nem

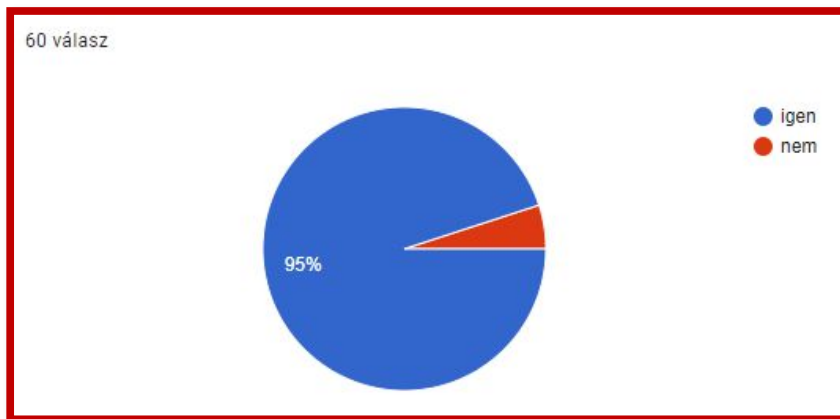
5. Tudja-e Ön, hogy gyermekét ingyenesen beiratkoztathatja a könyvtárba? (az ingyenesség a gyermek 16 éves koráig törvény által biztosított)

igen nem

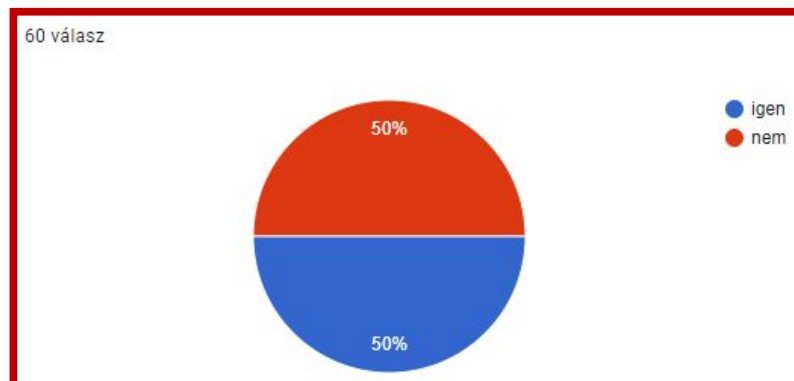
6. Beiratkoztatta-e már gyermekét az Egressy Béni Városi Könyvtárba?

igen nem

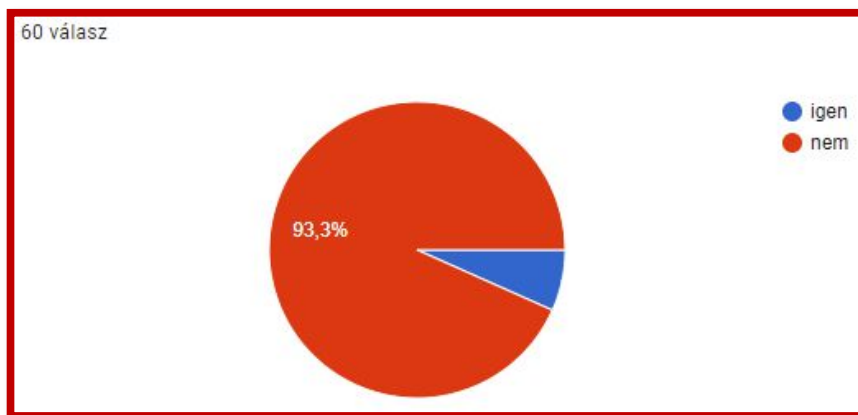
7. Szokott-e járni gyermekével az Egressy Béni Városi Könyvtár által működtetett Könyvtár Pontra?

igen nem

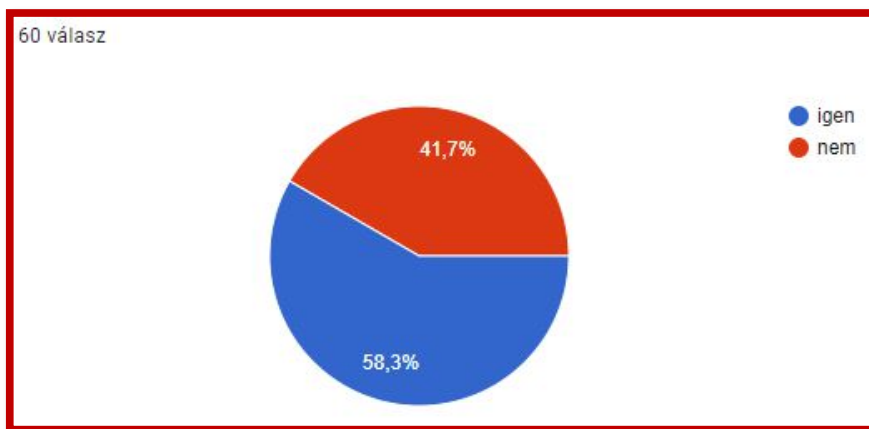
8. Kölcsönzött-e már gyermeke számára könyvet a Könyvtár Pontról?

igen nem

9. Kölcsönzött-e már gyermeke számára könyvet a központi könyvtárból?

igen nem

Köszönjük, hogy időt szánt a kérdőív kitöltésére!

Kérdőív elemzése

A kérdőívet 60 szülő töltötte ki, az első kérdésre adott válaszokból azonnal kiderül, hogy minden válaszadó gyermeke vett már részt foglalkozásunkon. A szülők a kétheti rendszeresség tekintetében 95 %-ban igenlő választ adtak. Ez az eredmény megnyugtató a könyvtár számára, hiszen a dolgozók is egyetértettek a kétheti rendszerességgel, ezért a jövőre nézve továbbra is marad ez a rendszeresség. A gyermekek több mint 90 %-a beszél otthon a programról, érdekes számunkra, hogy néhány százalékkal magasabb érték született arról a kérdésről, hogy a könyvekről beszélgetnek-e otthon a kicsik. Az érdekesség mellett nagyon örömteli és megnyugtató könyvtáros szemmel, hogy az alkalmazott technika, és az alapvető célunk, hogy a gyermek majdan mutasson érdeklődést az olvasás iránt, ezt igazolja. A szülők több, mint 90 %-a tisztában van azzal a ténnyel, hogy gyermekét anyagi ráfordítás nélkül iratkoztathatja be a könyvtárba, mely válasz azt látszik igazolni, hogy sikeresen tájékoztattuk a szülőket, és vélhetően mindenki be is iratkoztatta gyermekét könyvtárunkba, amit bizonyít az előzőekben bemutatott táblázatunk a három év alatti gyermekek regisztrációja kapcsán, mellyel összefügg a következő kérdésre adott válaszok összessége is. Következő három kérdésre adott válaszokat szintén összefüggéseiben vizsgáltuk. A válaszadók 50 %-a adott igenlő választ a Könyvtár Pont látogatását illetően, amit tapasztalatunk is bizonyít, hiszen gyakorlatilag csak azok a szülők

tudnak odajönni, akik a beszoktatós csoportba járnak, vagy esetleg a bölcsődés korú gyermek mellett még kisebb korú gyermeket is nevelnek, aminek természetesen a Könyvtár Pont nyitvatartása az oka. Következő kérdés a könyvkölcsönzésre vonatkozott, az adott válaszokból az tűnik ki számunkra, hogy akik járnak a Könyvtár Pontra, azok vélhetően kölcsönöznek is gyermekeik számára. A központi könyvtárból való kölcsönzésre vonatkozó kérdésre már csak 58 %-ban adtak igenlő választ. Ez a válaszadás arra készíti könyvtárunkat, hogy nagyobb népszerűsítést kell alkalmaznunk a központi könyvtárra vonatkozóan ezen réteg felé.

II.1.4. Az innováció kapcsolódása a könyvtár stratégiájához

Az általunk megjelölt célok összhangban vannak a könyvtár Stratégiai tervével. A Stratégiai tervben jövőképpen megjelölt könyvtári szolgáltatások biztosítása minden korosztály számára, valamint az átfogó célokban szerepeltetett olvasáskultúra fejlesztése új módszerek és programok bevezetésével kitűzött célok folyamatos megvalósulását támogatja a három év alatti korosztály számára szervezett programsorozat. Rövid távú célként megjelölt könyvtárhasználat népszerűsítése és az új társadalmi rétegek bevonása szintén folyamatosan megvalósul. Hosszú távú stratégiai célként feltüntetett pozíciónk erősítése a város kulturális életében, szintén megvalósul, hiszen a Bölcsis könyvtár működtetésével egyre több fiatal szülőt is elérünk. A Könyvtár Pont működtetése azonban az idősebb generáció számára is támogatást jelent, hiszen akár a közelben lakókat akár az idősek klubjába járókat tekintve, emelkedett a könyvtárhasználók és a könyvtárhasználatok száma is.

II.1.5. Az innováció kapcsolódása a szervezet működéséhez

Az innováció bevezetése előtt elkészült a folyamatleírása, folyamatábrája, különböző forgatókönyvek kerültek kidolgozásra, valamennyi technikára. Kijelöltük a folyamatgazdát. Ennél a pontnál mindjárt felmerült az a probléma, hogy a Könyvtár Pont nyitvatartási idejében fognak zajlani a csoportos foglalkozások, így nem lesz elegendő egy kolléga jelenléte, tehát feltétlenül szükség volt két felelőst is kijelölni. Ellenőrzési pontok kijelölése után gyakorlatban is megvalósítottunk néhány foglalkozást, melyek után ártértékeltük a folyamatot, és újradolgoztuk a menedzsmentjét innovációnknak. Egyértelművé váltak számunkra a kritikus

pontok, így ezeket jelöltük meg kockázati tényezőként, és igyekeztünk kiküszöbölni azokat. A PDCA tervezés során folyamatosan javítani tudtuk a működést. A bölcsőde dolgozóira és a szülőkre partnerként tekintünk, de a tervezés folyamatába és az előzetes felmérésekbe szükséges volt a bölcsődét működtető Szociális Szolgáltató Központ vezetői szintű bevonása is, ahol szintén pozitív fogadtatásra talált az ötlet, így folyamatos támogatást élvezett a könyvtár a munka során. A Könyvtár Pont nyitvatartása keddi napok délelőttjén történik, kétheti rendszerességgel, mely napokon a központi könyvtár délután két órakor nyit. Ezen okból nem volt zavaró az innováció megvalósítása, sőt, a másik bölcsődébe történő bejárást is a másik hét keddjére időzítettük.

	2022	2023	2024
Alkalom (napok száma)	16	15	10
Alkalom (előadás száma)	44	45	29
Résztevő kisgyermek száma	367	514	274

II.1.6. Az innováció hatása a könyvtár egészére

A Bölcsis könyvtár folyamatos működtetése során a kitűzött célok elérése is folyamatos, hiszen gyakorlatilag évente nyer a könyvtár új beiratkozókat a 3 év alatti korosztályból. Minél kisebb korban szembesül egy gyermek a könyvtárral és a könyvtári környezettel, annál nagyobb az esélye annak, hogy olvasó felnőtté váljon. Az első időszakban résztvevő gyermekek már óvodába járnak, és többen közülük szüleikkel is járnak a központi könyvtárba, sőt a könyvtár délutáni, szülői kísérettel látogatható programjait is igénybe veszik. A kollégák a kezdeti izgalmaktól eltekintve, örömmel végzik ezt a feladatot. Folyamatosan készülnek az újabb mesék feldolgozásai, mely kreatív munka pozitív hatással van a csapatszellemre és a könyvtárosok kreativitásának fejlesztésére. A fiatalabb kollégák pedig kellő ismeretre tesznek szert a korosztályonkénti mesék világában, azzal, hogy utána kell nézniük, mely mesék alkalmasak a kicsik számára. A legnépszerűbbnek bizonyuló meseposztós foglalkozások a kisgyermek körében is a legnagyobb örömet okozzák, hiszen könnyen tudják használni a figurákat, veszélyt nem jelent számukra.

A megvalósítás során emberi tényezők merültek fel nehézségként. Gyakran késtek a csoportok, így minden gyermek már nem tudott részt venni a programon az ebédeltetés miatt. Ezen alkalmakkor javaslatot tettünk arra, hogy a legközelebbi alkalommal ezt a csoportot hozzák először. Eleinte nagyon kicsiket is elhoztak a gondozók, akik gyakran sírtak és nem érezték jól magukat, zavarták a többieket, ezért őket ki kellett vinni. Legközelebb már őket nem hozták, csak néhány hónap múlva, mikor betöltötték a kétéves kort.

II.1.7. Az innováció bevezetése és alkalmazása során a PDCA elv érvényesülése

PDCA tervezés

a Könyvtár Ponton, bölcsődébe járó kisgyermek részére szervezett csoportos foglalkozásokhoz

Plan: bölcsődébe járó kisgyermek csoportos foglalkozása

Cél: Rövid távú cél: rendszeres csoportos foglalkozások szervezése 3 év alatti kisgyermek részére

Hosszabb távú cél: a könyvtárhasználat megismertetése, népszerűsítése
gyermek könyvtári beiratkoztatása

Megjegyzés: a korábban nyitott Könyvtár Pont gyakorlatilag egy épületben működik a város egyik bölcsődéjével; az ötlet a könyvtárosoktól származik, de a bevezetés előtt igényfelmérés készült a bölcsődei dolgozók és a szülők részére

Do: a foglalkozások megtartása kétheti rendszerességgel, a Könyvtár Pont nyitvatartási idejében

Előzmény: szervezés a könyvtár kezdeményezésével, időpont egyeztetése, létszámkorlát megbeszélése, alkalmak egyeztetése

kisgyermek és bölcsődei dolgozók fogadása – foglalkozás – könyvnézegetés és játék a figurákkal – gyermek elvitele

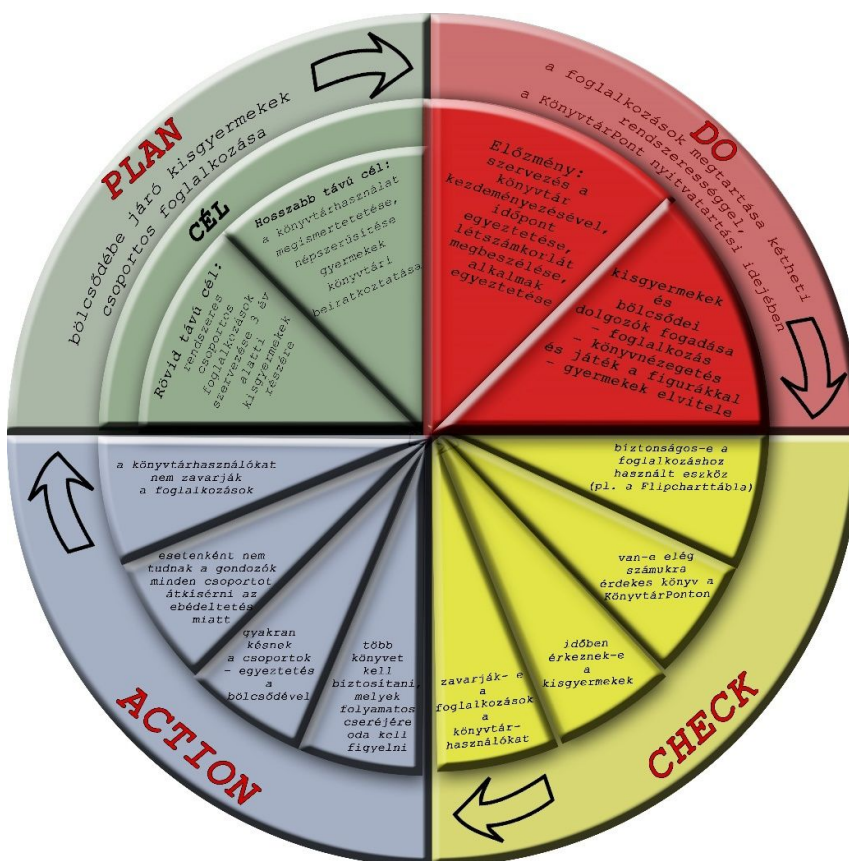
Check:

- zavarják-e a foglalkozások a könyvtárhasználókat
- időben érkeznek-e a kisgyermek
- van-e elég számukra érdekes könyv a Könyvtár Ponton

- biztonságos-e a foglalkozáshoz használt eszköz (pl. a Flipchart tábla)

Act:

- a könyvtárhasználókat nem zavarják a foglalkozások
- esetenként nem tudnak a gondozók minden csoportot átkísérni az ebédeltetés miatt
- gyakran késnek a csoportok – egyeztetés a bölcsődével
- több könyvet kell biztosítani, melyek folyamatos cseréjére oda kell figyelni

II.1. 8. Az innováció fenntarthatósága

A Bölcsis könyvtár, mint új szolgáltatás hosszabb távon történő működtetésének alapfeltételei folyamatosan biztosítottak, az Egressy Béni Városi Könyvtár és a Kazincbarcikai Szociális Szolgáltató Központ partneri együttműködésének köszönhetően. Az alapfeltételek adottak, hiszen a Könyvtár Pont működése már egy bejáratott, a város azon részén élők számára ismert hely, valamint a bölcsődei szolgáltatás során az újonnan született gyermekek minden évben újabb felhasználókat eredményeznek a könyvtár számára. A kollektíva csaknem minden tagja

képes ellátni a feladatot, a gyakorlatot megszerezték a kollégák az ilyen korú gyermekekkel történő foglalkozáshoz. A rendelkezésre álló, elkészített és meglévő meseadaptációk hosszabb távon is elegendőnek bizonyulnak. Mennyiséget tekintve, jelenleg már annyi feldolgozás, diafilm és dramatizált mese bábozáshoz található könyvtárunkban, hogy a körülbelül két évente cserélődő kisgyermekek számára folyamatosan újat tudunk eljátszani. Rendkívül jó hozadéka a projektnek, hogy a gyermek mire az óvodába kerül, már megismerkedik a könyvtári környezettel, és impulzusokat kap arról, mit lehet egy könyvtárban csinálni. A szülők folyamatosan megtapasztalhatják, miért jó gyermeküknek könyvtárba járni. A foglalkozások megalapozzák a gyermek kreativitásának fejlesztését, a közösségi életet, továbbá színesítik a gyermek bölcsődei tartózkodását.

II.2. Mesepárna

II.2.1. Az innováció tartalma

2022. évben fogalmazódott meg először az intézményvezető részéről az ún. Mesepárnás foglalkozások gondolata. Az ötlet felmerülésétől folyamatos megbeszélések, szakirodalom felkutatása és tanulmányozása előzte meg a tényleges projekt elindítását. A Mesepárna jellemzően óvodákban, az óvodapedagógusok által használt kreativitást és egyéb kompetenciákat fejlesztő eszköz. Azon óvónők, akik használták már ezt a technikát, frontális bemutatást alkalmaztak, vagyis ők meséltek és helyezték el a párnára a figurákat, miközben az előtte ülő gyermekek figyelték a folyamatot. Könyvtárunk által alkalmazott módszer tehát tudomásunk szerint városunkban nem terjedt még el. Könyvtárunk gyermekrészele mindig nagy hangsúlyt fektetett a könyvtárhasználat és az olvasás megszerettetésére a kisgyermekek körében.

Új szolgáltatásként beindítandó Mesepárna foglalkozásainkat három és hatéves kor közötti gyermekek részére terveztük, vagyis az óvodába járó gyerekeket céloztuk meg. Mivel napközben a kicsik az óvodában tartózkodnak, ezért délután fél öttől kívántuk megvalósítani ezen programjainkat. A délutáni időpont megkívánja, hogy a gyermek szülői kísérettel látogasson el a könyvtárba, így a szülő azonnal beleláthat, a könyvtár milyen típusú tevékenységet folytat annak érdekében, hogy gyermeke hasznos ismeretekhez jusson és jól

érezze magát a könyvtárban. Mesepárnás foglalkozásainkkal a gyermekek saját maguk játszhatnak a mesefigurákkal. A mesehallgatással egyidőben a gyermekek interaktív módon vesznek részt a foglalkozáson. A gyermek részére fontos, hogy részese legyen az előadásnak. Módszerünkkel egy dinamikus, élményalapú programot kínálunk. A bölcsődei foglalkozások során megtapasztaltuk, hogy kicsi korban mennyire fontos, hogy a gyermek tapintással is érzékelhesse az elhangzó mesét. A három évet betöltött gyermekek már képesek jobban odafigyelni arra, amit hallgatnak, így folyamatosan nyomon tudják követni a történet előrehaladását. Ahhoz azonban, hogy kellően megismerkedjenek a mesefigurákkal, a foglalkozás elején együtt meg kell nézegetni velük a szereplőket, és elmondani, mi az, amit nekik kell majd megtenni. Első alkalommal egy nagyon ismert mesét választottunk, A három kismalac címűt. Örömmel tapasztaltuk, hogy abban a pillanatban, ahogy előkerültek a kis tarisznyákból a figurák, a gyermekek fel is ismerték a mesét. Könyvtárosaink saját maguk készítik el a mesepárnát, mely egy kb. 40x40 cm-es darab, egy-egy mese szereplői filcből készülnek. Mivel a párnák huzata szintén hasonló anyagból készül, ezért a figurák önmaguktól tapadnak a párnára. A foglalkozás menetét tekintve, könyvtárosok olvassák a mesét, miközben a gyerekek a síkbábokat rakosgathatják a párnára. A könyvből való felolvasás mintegy demonstrálja a résztvevők számára, hogyan kell használni egy könyvet, és hogyan zajlik az olvasás. A foglalkozás fejleszti a gyermekek finommotorikus mozgását, a fantáziáját, segít a kommunikációban, növeli szókincsüket. A foglalkozásokat 5 fő részvételével terveztük, ezt a létszámot találtuk még alkalmasnak arra, hogy a mesélő könyvtáros át tudja tekinteni az előtte ülő gyerekek előrehaladását, tudja irányítani az olvasást, annak érdekében, hogy egyik gyermek se maradjon le a többiekhez képest. A foglalkozások időtartamát tekintve, maximum félórásra terveztük, és létszámkorlátot jelöltünk meg a hirdetéseknel. Az idő előrehaladtával már két foglalkozást is kellett tartani, a túljelentkezés miatt. Havonta egy délután szerveztük a foglalkozásokat. Vannak visszatérő gyermekek, ezért egy idő után bővíteni volt szükséges a kínálatunkat. Mára már ötféle mesével várjuk az érdeklődőket, és igyekszünk minél előbb újabbakat készíteni. A Mesepárna fontos figyelemfelkeltő eszköznek minősült, a kisgyermekek számára fejlesztő hatással bír, különösen az anyanyelvi fejlődés területén, mely megalapozza a szövegértést. A szülők és a nagyszülők körében is elismerésre méltónak találtatott innovációnk. Versenytársakat tekintve, más nyilvános könyvtár nem működik a városban. Az óvodákban nem jellemző a mesepárna ilyen formájú használata. Az elmúlt évek folyamán a bölcsődékkel kialakított jó kapcsolat során kiderült számunkra, ők sem alkalmazzák ezt a technikát, csakúgy,

mint ahogyan a meseposztót sem, ezért könyvtárunk ismét egy újdonsággal szolgálhat a városban és a városkörnyéken élő kisgyermek és szüleik részére.

A foglalkozáson való részvétel ingyenes, csupán a gyermekek beiratkoztatását kéri a könyvtár, így mivel a 16 év alatti korosztály beiratkozása törvény által ingyenesen biztosított, a szülők ismét költség nélkül növelhetik gyermekeik számára a programkínálatot.

A program költségvetését tekintve, csupán a párnákat és az anyagokat szükséges beszerezni. A párnák huzatának tervezése során figyelmet fordít a könyvtár arra, hogy egy-egy huzat több meséhez is felhasználható legyen.

A bevezetést hosszú előkészítő munka előzte meg, melynek része volt a kísérleti célú alkalmazás. Először ismerős szülőket szólítottunk meg a könyvtárban, hogy részt vennének-e egy új foglalkozás típus kipróbálásában, majd amikor megbizonyosodtunk róla, hogy alkalmazható a technika, és nagy érdeklődést mutatnak a gyermekek és a szülők egyaránt, kezdtük el a tudatos bevezetést.

II.2.2. Innováció céljai, várt és elért eredmények

Rövid távú célok:

- könyvtárhasználat növelése
- új beiratkozók nyérése
- a gyermekek rendszeres könyvtárhasználóvá válása

Hosszútávú célok:

- szókincsfejlesztés
- problémamegoldó gondolkodás fejlesztése
- kreativitásfejlesztés
- közösségformálás
- olvasás népszerűsítés
- olvasóvá nevelés

A Mesepárna, mint innováció bevezetése előtt meghatározott céljaink folyamatosan valósulnak meg. Az új beiratkozók nyérése terén egyelőre kevés azoknak a kisgyermeknek az aránya, akik új regisztrálóként lépnek be a könyvtár rendszerébe. Ez a tény abból következik, hogy elsősorban olyan szülők érdeklődését keltette fel a program, akik már rendszeres

könyvtárhasználóink voltak a megelőző időszakban is. A résztvevők könyvtárhasználata és az általuk kikölcsönzött mesekönyvek hozzájárulnak hosszabbtávú céljaink eléréséhez, miszerint a gyermek szókincse nő, kommunikációs készsége javul, kreativitása fejlődik.

A foglalkozások előtti napokban a könyvtár facebook oldalán eseményt hozunk létre, jelentkezési lappal együtt, a honlapon közzé tesszük a programot. Könyvtárunk médiakapcsolatai közül jelenleg legjobban a Rádió1 Kazincbarcika regionális adóval működik, ahol a foglalkozás előtti napokban több alkalommal is elhangzik a lehetőség, mely híradás több 10 ezer hallgatóhoz is eljuthat. Gyakran hangzik el magazinműsorokban vagy a hírekben könyvtárunk neve, így a Mesepárna foglalkozásokról hírösszefoglaló is hallható.

II.2.3. Az innováció bevezetésével kapcsolatos használói, partneri vélemények

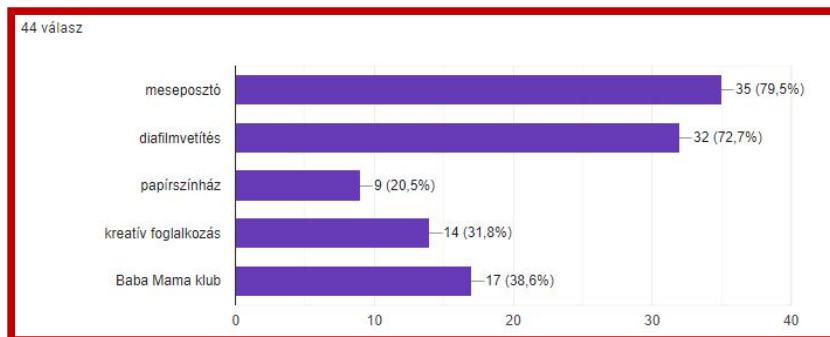
Az első, meghirdetett Mesepárna foglalkozás előtt két hónappal honlapunkon közzétettünk egy igényfelmérő kérdőívet, melyet az érdeklődők két héten keresztül érthettek el. Célunk volt megtudni, egyáltalán a szülők ismerik-e ezt a technikát, és hogy érdekelné-e őket és gyermekeiket ilyen jellegű foglalkozás.

Igényfelmérés

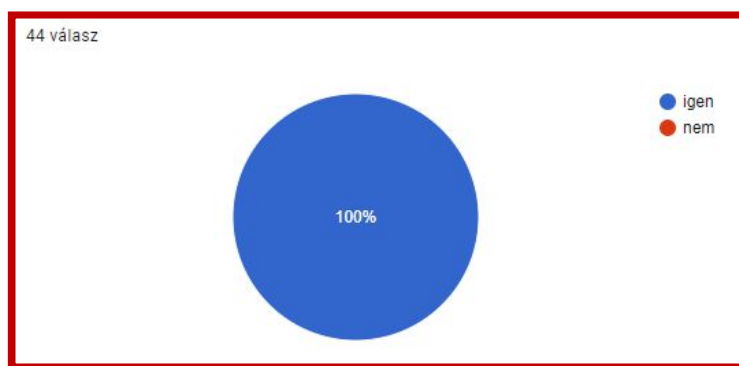
Mesepárna foglalkozás indításához

3 és 6 éves kor közötti gyermekek szülei részére

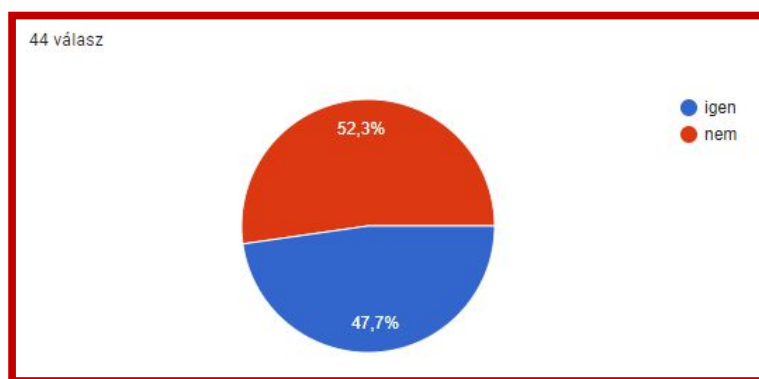
1. Amennyiben gyermekével már járt könyvtárunk által szervezett programon, jelölje be, mely típusokon vett részt!
 - meseposztó
 - diafilmvetítés
 - papírszínház
 - kreatív foglalkozás
 - Baba Mama klub

2. Érdekelne-e Önt és gyermekét egy új típusú mesefoglalkozáson való részvétel, mint a Mesepárna?
igen/nem

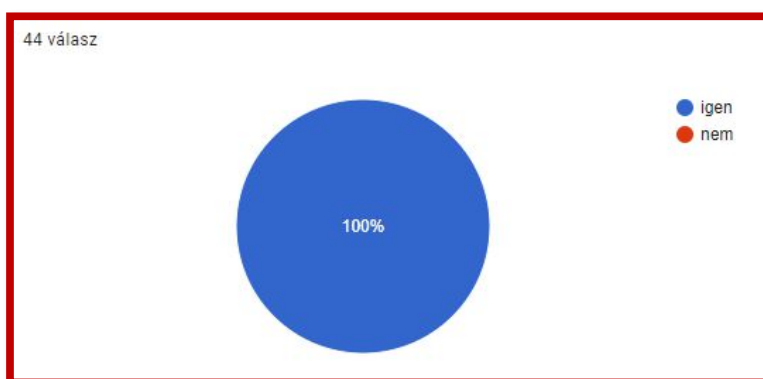
3. Hallott-e már a Mesepárnáról?
igen/nem

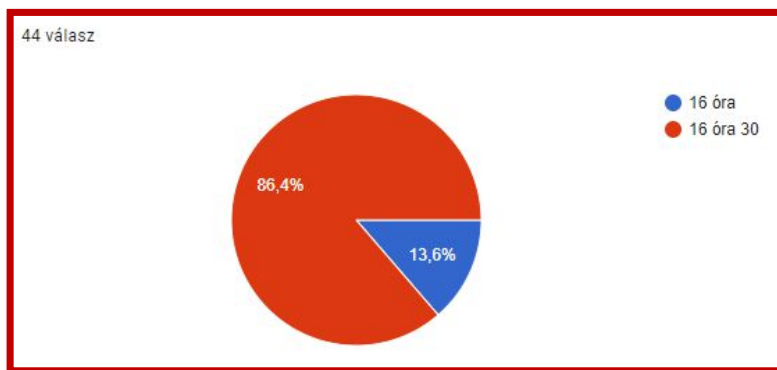
A Mesepárna jellemzően óvodákban, az óvodapedagógusok által használt kreativitást és egyéb kompetenciákat fejlesztő eszköz. Tudomásunk szerint, városunkban nem terjedt még el. Könyvtárunk gyermekrészele mindig nagy hangsúlyt fektetett a könyvtárhasználat és az olvasás megszerettetésére a kisgyermek körében. Mesepárnás foglalkozásainkkal a gyermekek saját maguk játszhatnak a mesefigurákkal. Könyvtárosaink saját maguk készítik el a mesepárnát, mely egy kb. 40x40 cm-es darab, egy-

egy mese szereplői filcanyagból készülnek. Mivel a párnák huzata szintén hasonló anyagból készül, ezért a figurák önmaguktól tapadnak a párnára. A foglalkozás menetét tekintve, könyvtárosok olvassák a mesét, miközben a gyerekek a síkbábokat rakosgathatják a párnára. A könyvből való felolvasás mintegy demonstrálja a résztvevők számára, hogyan kell használni egy könyvet, és hogyan zajlik az olvasás. A foglalkozás fejleszti a gyermekek finommotorikus mozgását, a fantáziáját, segít a kommunikációban, növeli szókincsüket. A foglalkozásokat 5 fő részvételével tervezzük, minden gyermek külön mesepárnával játszhat. Mesepárna foglalkozásainkat 3 és 6 éves kor közötti gyermekeknek ajánljuk.

4. Szívesen részt venne-e gyermekével könyvtárunkban Mesepárna foglalkozáson?
igen/nem

5. Az alábbi időpontok közül Önnek és gyermekének melyik felelne meg a legjobban?
16 óra
16 óra 30

A foglalkozások, egy-egy adott mese maximum 10 percet vesz igénybe, program ideje összesen fél óra időtartam, a gyermekek érdeklődésétől függően. A gyermek minél több alkalommal játsza el a mesét, annál korábban tesz szert az új készségekre.

A kérdőív két héten keresztül volt elérhető. Ez alatt az idő alatt 44 válasz érkezett. Elsőként kérdeztük, milyen típusú foglalkozáson vettek már részt könyvtárunkban. Legnépszerűbbnek a meseposztós programok bizonyultak, ezt a diafilmvetítés követte. Azon kérdéseinkre, hogy érdekelné-e résztvevőként a kitöltőket egy új típusú foglalkozás, mint a Mesepárna, 100 %-ban igen válaszok érkeztek. Feltételeztük, hogy minden válaszadó szülő és gyermeke jól érezte magát a könyvtár által szervezett programokon, és nyitottak az újdonságra. Harmadik kérdésünkben a Mesepárna ismertségére voltunk kíváncsiak, mely kérdésre a válaszadók több, mint fele adott igenlő választ. A válaszadók mindegyikét érdekelte a Mesepárna bevezetése, szívesen vennének részt ilyen típusú programokon. Következő kérdésünk az időpontra vonatkozott, aminél abból indultunk ki, hogy általában az óvodás gyermekek délután négy óráig tartózkodnak a nevelési intézményekben. A válaszok 86 %-ban tükrözték is elgondolásunkat, a válaszadó szülők nagy többségének a délután fél ötös időpont felelt meg. A kérdőív áttekintése és kiértékelése után meghirdettük az első foglalkozást.

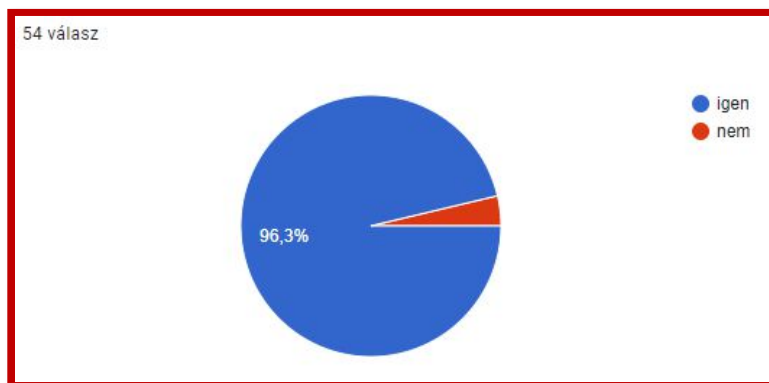
Az innováció bevezetése óta 23 alkalommal tartottunk Mesepárnás foglalkozást, 105 fő részvételével, melyet az alábbi táblázat hivatott szemléltetni.

Sorszám	Dátum	Mese címe	Résztevők száma (fő)	Megjegyzés
1.	2023. 03. 09.	A három kismalac	5	
2.	2023. 04. 06.	A kisegér és a kiskacsa	5	
3.	2023. 05. 04.	A három pillangó	5	
4.	2023. 06. 01.	A süni, akit meg lehetett simogatni	4	
5.	2023. 06. 08.	A tücsök és a hangya	5	
6.	2023. 09. 14.	A süni, akit meg lehetett simogatni	5	
7.	2023. 10. 12.	A tücsök és a hangya	4	
8.	2023. 11. 27.	A három kismalac	5	
9.	2023. 11. 30.	A három kismalac	2	
10.	2023. 12. 07.	A süni, akit meg lehetett simogatni	5	
11.	2023. 12. 14.	A tücsök és a hangya	4	
12.	2024. 01. 16.	A kisegér és a kiskacsa	5	
13.	2024. 02. 06.	A három kismalac	3	
14.	2024. 02. 27.	A három pillangó	5	
15.	2024. 03. 07.	A három pillangó	4	
16.	2024. 04. 04.	A kisegér és a kiskacsa	5	
17.	2024. 04. 10.	A három kismalac	5	óvodai csoport
18.	2024. 04. 10.	A három kismalac	5	óvodai csoport
19.	2024. 04. 10.	A kisegér és a kiskacsa	5	óvodai csoport
20.	2024. 04. 11.	A kisegér és a kiskacsa	5	
21.	2024. 04. 18.	A három pillangó	4	
22.	2024. 04. 29.	A három pillangó	5	óvodai csoport
23.	2024. 04. 29.	A süni, akit meg lehetett simogatni	5	óvodai csoport

Következő lépésként minden Mesepárna foglalkozás után elégedettségmérő kérdőív kitöltésére kértük a szülőket.

Elégedettségmérő kérdőív
az Egressy Béni Városi Könyvtár által szervezett
Mesepárna foglalkozáshoz

1. *Megfelel-e Önnek és gyermekének a Mesepárna foglalkozás időpontja?*
igen nem

2. *Amennyiben az időpont nem felel meg, kérjük jelöljön meg egy másikat!*

.....

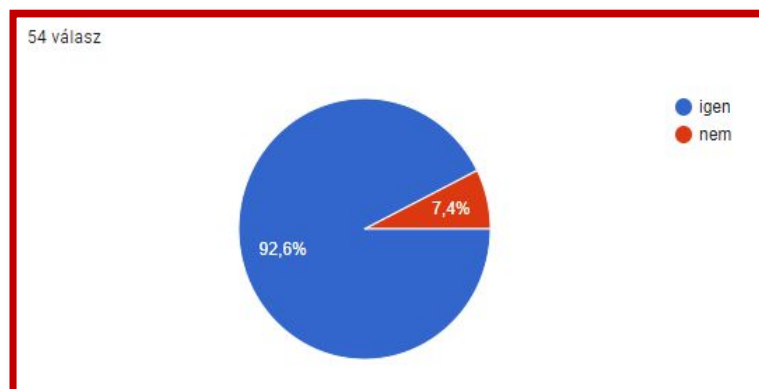
2 válasz

16 óra
17 óra

3. *Alkalmasnak találja-e a havi rendszerességgel szervezett időpontokat?*

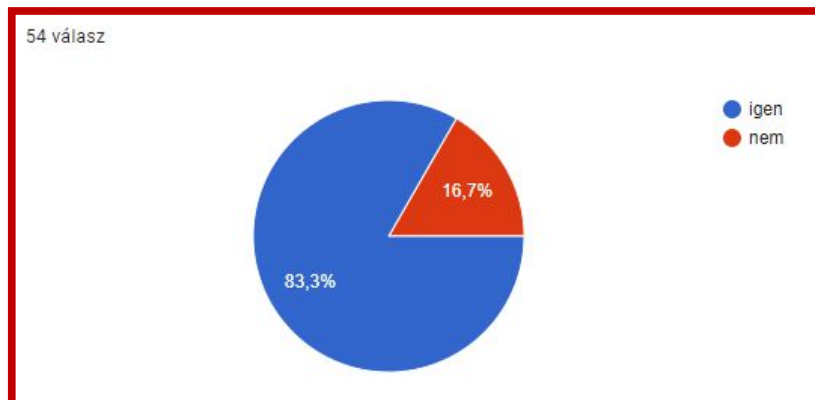
igen

nem

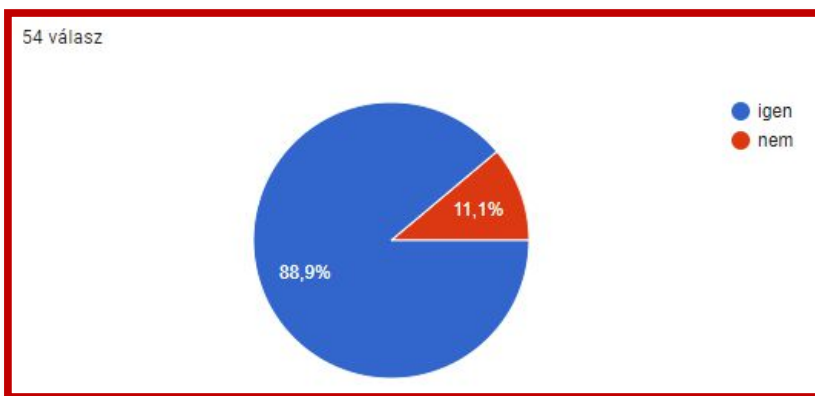
4. Gyermek-e szokott-e beszélni otthon a Mesepárna foglalkozásokról?

igen nem

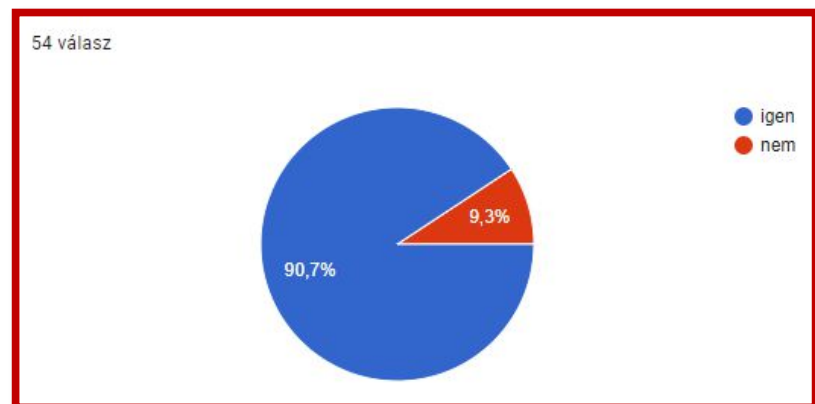
5. A foglalkozás után szoktak-e gyermeke részére könyvet kölcsönözni könyvtárunkból?

igen nem

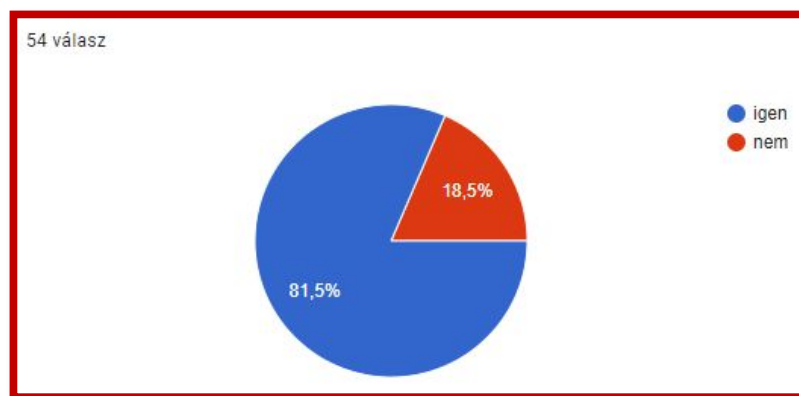
6. Szokott-e járni gyermekével az Egressy Béni Városi Könyvtár által szervezett egyéb programokra?

igen nem

7. Ön be van-e iratkozva az Egressy Béni Városi Könyvtárba?

igen nem

Köszönjük, hogy időt szánt a kérdőív kitöltésére!

Kérdőív elemzése

A kérdőívvel a szülők részéről kíváncsiak voltunk, megfelel-e az időpont számukra, illetve, hogy a gyermekek milyen érdeklődést tanúsítanak programunk iránt. Az időpont megfelelősége több, mint 95 %-os arányt mutat, két szülő jelölt meg más időpontot, így könyvtárunk úgy döntött, nem változtat az időponton. A havi rendszerességgel megtartott foglalkozások tekintetében, szintén több, mint 90 %-os igenlést mutat kérdőívünk. A következő kérdésekre adott válaszok a könyvtár részéről örömtelinek mutatkoznak, hiszen csaknem minden gyermek beszél a foglalkozás után a programról és a mesékről. Közel 90 %-ban kölcsönöznek is azon a napon. A könyvtár egyéb programjait illetően, majdnem minden válaszadó azt jelölte, hogy más programokon is részt vesznek. Az 54 megkérdezett szülő több mint 80 %-a be van iratkozva könyvtárunkba.

A kérdőív eredményeit tekintve, az időpont kérdését fontolóra vesszük a jövőben, de csak abban a tekintetben, hogy a meghirdetett napokon mindkét időpontot megjelöljük, így kétszer valósíthatjuk meg a foglalkozást. Továbbá, törekednünk kell arra, hogy minden kísérő szülő regisztrált használója legyen könyvtárunknak.

II.2.4. Az innováció kapcsolódása a könyvtár stratégiájához

Stratégiai tervünkben megjelölt olvasáskultúra fejlesztés az új módszerek és programok bevezetésével megjelölt célunkhoz kitűnően kapcsolható a Mesepárna foglalkozás. Tovább népszerűsödik a könyvtár és annak szolgáltatásai, a felhasználók oldalán javul az életminőség. Stratégiánkban megjelöltük a családi programok szervezését is új olvasók nyérése érdekében. A Mesepárna folyamatos népszerűségnek örvend, mondhatni szájról szájra terjed, hiszen szinte minden alkalommal jön új érdeklődő, aki olyantól értesült a lehetőségről, aki már részt vett ilyen programon könyvtárunkban. Könyvtárunk társadalmi elismertsége tovább növekszik a városban.

II.2.5. Az innováció kapcsolódása a szervezet működéséhez

Könyvtárunkban mindig kiemelt szerepet kapott a gyermekkönyvtári részleg, a gyermekekkel való foglalkozás és a városban működő nevelési és oktatási intézményekkel kiépített jó kapcsolat megőrzése. Több Európai Unió pályázata volt a könyvtárnak, melyek megvalósítása során a város valamennyi általános iskolája és óvodája együttműködő partnerként részt vett. A gyermekkönyvtárak szerepe is folyamatosan változik, néhány évtizeddel ezelőtt még nem volt jellemző az egész kiskorú gyerekekkel való foglalkozás, mint például a Baba Mama Klubok működése. Fontossá vált azonban, hogy minél kisebb korban el kell kezdeni az olvasóvá nevelést, a könyvtári környezethez való szoktatást, így kielégítve a gyermekek kedvteléseit. Könyvtárunkban játszó kuckó is működik a legkisebbek számára, fejlesztő játékokkal és különféle könyvekkel. A Mesepárna, mint új szolgáltatás és innováció kiválóan kapcsolódik a játékhöz, a szabadidő hasznos eltöltéséhez, melynek folyamán a gyermek különböző kompetenciái fejlődnek. Különösen pozitív hatás gyakorolható az esztétikai nevelésre, az érzelmi-értelmi nevelésre valamint a kreatív képességek kibontakoztatására. Könyvtárunk az említett fejlesztési vonalakra mindig nagy hangsúlyt fektetett, így kiválóan illeszkedik a Mesepárna foglalkozástípus stratégiánkhoz és a szervezet működéséhez.

II.2.6. Az innováció hatása a könyvtár egészére

A Mesepárna foglalkozások napján forgalom növekedést tapasztaltunk a könyvtárban. A résztvevő gyermekek számára már nem volt ismeretlen a könyvtári környezet, legtöbbjük már részt vett a könyvtár által szervezett csoportos foglalkozásokon az óvodából. Több gyermek emlékezett a Bölcsis könyvtár meseposztós előadásaira, és boldog volt, hogy tulajdonképpen most ő is hasonlót csinál. A délutáni foglalkozások alkalmával a szülők is jobban tájékozódhattak a könyvtár szolgáltatásairól, a felnőtt részleg is új beiratkozókkaal gazdagodott. Az innováció bevezetése során meghatározott rövid távú céljaink elérése bekövetkezett, növekszik a könyvtárhasználat, új beiratkozókat nyertünk, valamint a gyermekek rendszeres könyvtárhasználóvá váltak. Kollégáinktól már nem állt távol a Mesepárnás foglalkozások megvalósítása, hiszen gyakorlott szervezők és gyakorlott foglalkozásvezetők ebben a korosztályban. Felmerülő problémák terén, számunkra újdonságként hatott, hogy egyes szülők segítettek a gyermeküknek, esetenként ki is javították őket. Következő alkalom előtt a köszöntés során ezekre felhívtuk a figyelmet, elmagyaráztuk, hogy nem az a célunk, hogy a gyermek tökéletes képeket alkosson a mese szereplőivel, hanem az, hogy fejlődjön kreativitása és egyre több mesét ismerjen meg.

A három és hatéves kor közötti gyermekek beiratkozása az újdonság szempontjából nem mérhető, mivel egyébként is magas ezen korosztály regisztrálása könyvtárunkban. Kimutattuk azonban, hogy a Mesepárna foglalkozáson résztvevő gyermekeknek legalább egyik szülője regisztrált használója könyvtárunknak.

II.2.7. Az innováció bevezetése és alkalmazása során a PDCA elv érvényesülése

PDCA tervezés Mesepárnás foglalkozáshoz

Plan: mesék kiválasztása, párnák és figurák elkészítése (anyagbeszerzés), igényfelmérés a szülők körében, kérdőív kiértékelése, időpontok megtervezése, facebookon esemény létrehozása

Cél: havi rendszerességgel foglalkozások szervezése 3 és 6 éves kor közötti kisgyermek részére (szülői kísérettel)

Rövid távú célok:

- *könyvtárhasználat növelése*
- *új beiratkozók nyérése*
- *a gyermekek rendszeres könyvtárhasználóvá válása*

Hosszútávú célok:

- *szókincsfejlesztés*
- *problémamegoldó gondolkodás fejlesztése*
- *kreativitásfejlesztés*
- *közösségformálás*
- *olvasás népszerűsítés*
- *olvasóvá nevelés*

Do: időpontok megtervezése, facebookon esemény létrehozása, hirdetés a honlapon és a könyvtárban, a foglalkozások megtartása havi rendszerességgel, délutáni órákban

Check:

- zavarják-e a foglalkozások a könyvtárhasználókat
- időben érkeznek-e a résztvevők
- szülői aktivitás

Act:

- a könyvtárhasználókat nem zavarják a foglalkozások – beavatkozás nem szükséges, az időpont megfelel
- a késve érkezők miatt sajnos az időben érkezőket várakoztatni kell – fokozottan fel kell hívni a figyelmet a pontos kezdésre
- a szülők többször segítenek a gyerekeknek és beleszólnak, mit csináljon – határozottan tájékoztatni kell a szülőket a foglalkozás megkezdése előtt

42

elterjedt városunk óvodáiban is a Mesepárnás foglalkozások híre, ezt bizonyítja, hogy már két óvodából kérték, adjunk lehetőséget a csoportoknak. Egyelőre könyvtárunk ragaszkodik az 5 fős csoportokhoz, a minőségi megvalósítás miatt nem is áll szándékunkban a létszámot emelni. Elveinket megértetvén az óvodapedagógusokkal, 12-15 fős csoportokkal látogattak el a könyvtárba, és felváltva, 4-5 fős csoportokban tartottuk meg foglalkozásainkat. Ez alatt az idő alatt természetesen a többi gyermek részére biztosítani kellett egyéb elfoglaltságot, ezért a program ebben a változatában körültekintőbb szervezést igényel a könyvtár részéről, ugyanis amíg az 5 fős csoportokban tartott Mesepárnás foglalkozások egy fő könyvtárost igényelnek a délutáni órákban, addig az óvodai csoportok esetében minimum két fő könyvtárost kell biztosítani, délelőtti órákban.

Az innováció hosszabb távú fenntartása érdekében fontolóra kell vennünk a nagyobb marketing biztosítását. A délutáni programok meghirdetése a könyvtár honlapján és közösségi oldalán történik. A jövőben ki kell terjeszteni a meghirdetéseket az óvodákban, hogy minél több szülő értesüljön róla.

Fejlesztendő terület:

- *marketingterv készítése a Mesepárna innovációhoz*

Cél:

- *új használók nyérése*

Társadalmi oldalról megközelítve, ami valójában a könyvtáron kívüli befolyásoló tényező, biztosítva látjuk a hosszabb távú fenntarthatóságát a programnak, hiszen a gyermekek születése és a Bölcsis könyvtár révén nyert kapcsolataink biztosítják a résztvevő gyermekeket.

III. AZ EGRESSY BÉNI VÁROSI KÖNYVTÁR ÖNÉRTÉKELÉSE

Intézményünk 2023 tavaszán készítette el önértékelését. A 2020-ban benyújtott Minősített Könyvtár pályázatot megelőzően készült önértékelés, melyben a munkatársak elég magas pontszámokat adtak az egyes alkritériumokra, mely be is bizonyosodott a szakértői értékelés

során. A két értékelés közötti eltérés több, mint 50 %-ot mutat. Az intézményvezető hosszas előkészítést kívánt a 2023-ban elkészített önértékelés előtt. A dolgozók folyamatosan igyekeztek a javításokat elvégezni, a könyvtár stratégiájával összhangban végezni feladataikat. A korábbi, 2019-ben készített önértékelést tekintve, 1 fő kolléga cserélődött az önértékelést végzők körében, így hat fő végezte az önértékelést, egy fő könyvtári adatrögzítő és az intézményvezető kivételével. Ezen önértékelés pontszámai az intézményvezető szerint szintén magas átlagot mutatnak. A 2019 évi és a 2023. évi önértékelés közötti eltérés 17 %.

Adottságkritériumok

Az önértékelésnél az adottságkritériumokat tekintve, nagyjából egy síkon mozognak az értékelések, az átlag 80 pont körüli értékek mentén. Legmagasabbra a dolgozók a vezetés kritériumot értékelték.

A könyvtár stratégiáját tekintve, legalapvetőbb célok továbbra is a hagyományos könyvtári funkcióval függenek össze, fontos az olvasóvá nevelés és a könyvtárhasználatra nevelés, mindezt bizonyítja jelen pályázatban bemutatott két innováció is, amikor a legkisebbeket célozza meg a könyvtár, hogy tudatosan felépítse a jövő nemzedéknek azt a rétegét a városban, aki majd gyakran jár könyvtárba és sokat olvas.

Munkatársak tekintetében, azon kollégák, akik több éve, vagy akár több évtizede a szervezetben dolgoznak, nagy erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy az újonnan belépők ráhangolódjanak a szakmára és a szervezet működésére. A könyvtár emberi erőforrás menedzsmentje szinte korlátozódik a régi munkavállalókra. A gyakori fluktuáció nehéz terheket ró a vezetőre és a kollektívára egyaránt. Kompetenciafejlesztés területén jelenleg egy fő kolléga segédkönyvtáros tanfolyamot végez, a továbbképzések folyamatosak. Folyamatosan arra kell törekedni, hogy a szervezetbe újonnan belépő kollégák hosszabb távon is az intézmény hasznára váljanak. Nagyon nehéz szakképzett embert találni a környéken, az érettségivel alkalmazott adatrögzítőknek sajnos a könyvtár nem tud biztosítani hosszútávú perspektívát, mivel gyermekszülés miatt vannak távol a régi, szakképzett kollégák, akik hamarosan újra munkába fognak állni. A könyvtár folyamatleírásai folyamatosan egészültek ki az új programtípusokkal, mely leírások alkalmasak arra is, hogy a szervezetbe belépő új munkavállalók tájékozódjanak és tanuljanak. Már-már kisebb alapfokú tanfolyamok zajlanak a könyvtárban, a tudásátadás az új emberek számára fontos. gyakran kerül sor közös

megbeszélésekre, amikor a vezető előadást tart a könyvtár történetéről, a helyismereti gyűjtemény használatáról, vagy a mindennapi feladatokról. A kollektíva tudatosan igyekszik felépíteni az alapoktól a szakmai tudást, annak érdekében, hogy az új belépők el tudják dönteni, képeznék-e magukat ezen a területen. A problémák feltárása szintén gyakori tevékenység, leginkább az Ishikawa-módszert használják a kollégák. Sajnos, megjegyzendő, hogy a felmerülő problémák 90 %-a abból adódik, hogy a gyakori fluktuáció miatt nehezen alakul ki kötődés a szervezethez, illetve a munkavégzéshez. 2023-ban kidolgozásra került az anyagi és erkölcsi elismerés eljárásrendje, miszerint 2024. évtől a Könyvtárosok Világnapja (április 14.) alkalmából két díj adható. A fenntartóval közös egyetértésben, egy fő szakmai díjban, egy fő közösségi díjban részesül, oklevél és pénzjutalom kíséretében. Továbbá jelenleg minden dolgozó némi anyagi juttatásban részesül ebből az alkalomból.

Eredménykritériumok

A partneri együttműködést tekintve, a kollégák személyes megnyilatkozásai alapján, azért születtek alacsonyabb pontok, mert nincsenek megelégedve a partnerek könyvtár felé nyújtott segítségével. Gyakori, hogy a pedagógusok nem tartják be a megbeszélt időpontokat, ezért zavaró a többi csoport számára. Legnagyobb hiányosságot a különféle civil kapcsolatok terén véli a könyvtár. Több, nem hivatalosan bejegyzett civil szerveződéssel van kapcsolata a könyvtárnak, mint irodalmi klub, nyugdíjas kulturális klub, baráti körök. Jelenleg a legjobban működő partneri kapcsolat a város szociális intézményeivel van, ennek bizonyítéka a Bölcsis könyvtár innováció is.

Fejlesztendő terület:

- *szervezetbe újonnan belépők képzésének biztosítása*

A folyamatok tekintetében született a legalacsonyabb pontszám, melyben visszaköszön a partnerekkel történő folyamatok összehangolása.

Az eredménykritériumok értékelésénél a legmagasabb pontszám a könyvtárhasználók véleménynyilvánítása soron született. Könyvtárunk mindig nagy elismerésnek örvendett a városban, a kollégák napi szinten szóban is megtapasztalhatják a használók részéről érkező

pozitív megerősítéseket. A könyvtár honlapján folyamatosan megtalálható egy elégedettségmérő kérdőív, melyet évente egy alkalommal összesít a könyvtár.

Kérdőív elemzése (2023. évi adatok)

2023-ban kérdőívünket 223 fő töltötte ki, melynek csaknem 100 %-a jár is könyvtárunkba. Könyvtárunk megközelítésével a válaszadók 97,8 %-a elégedett. Azon kérdésre, miszerint a válaszadó jár-e könyvtárunkba, 96,4 % igenlő választ adott. A könyvtárba járás rendszerességére vonatkozó kérdésre 38,1 % alkalmanként, 35,9 % a havonta többször választ jelölt meg. 89,2 %-a a válaszadóknak beiratkozott olvasója vagy regisztrált használója könyvtárunknak. A különféle szolgáltatások igénybevételét tekintve, legtöbben, 172 fő – 77,1 % - a dokumentumkölcsonzést jelölték, 113 fő pedig a folyóiratolvasást. A katalógusban történő keresés is magas arányt mutat, 115 fő, ami a válaszadók 51,6 %-a. A könyvtári szolgáltatások díjainak megfelelőségére minden válaszoló igen választott. A könyvtár nyitvatartási idejével a válaszadók 75,3 %-a maximálisan elégedett. Gyakran látogatják tájékozódás szempontjából honlapunkat és a könyvtár facebook profilját. A válaszadók nemét tekintve, 70,4 % volt nő, korukat illetően 46 és 55 év közöttiek képviselték magukat legtöbben. Lakóhely tekintetében természetesen legmagasabb a kazincbarcikai lakhellyel rendelkezők száma.

Legmegnyugtatóbb számunkra, a könyvtár megközelítésére és a nyitvatartásra adott válaszok pozitív volta. Könyvtárunk minden nap este hat óráig tart nyitva, és minden szombaton déltán két óráig. Ezen nyitvatartás már évtizedek óta így van, így a közeljövőben nem kívánunk rajta változtatni. Heti 41 órát tart nyitva könyvtárunk.

Munkatársak motiváltsága mind a fenntartó önkormányzat mind a vezetés lépéseinek köszönhetően javul. A napokban került bevezetésre egy olyan kártya és QR kód, mellyel különböző helyeken kedvezményesen vásárolhatnak a dolgozók, vagy egyéb szolgáltatásokat vehetnek igénybe a városban.

Fejlesztendő terület:

- az elégedettségmérő kérdőív kérdéseinek felülvizsgálata
- gyakoribb összesítés

Társadalmi felelősségvállalása a könyvtárnak mindig előtérben volt, tekintve, hogy a Könyvtár Pontok létrehozásánál egyik fő szempont volt a különféle hátrányokkal rendelkező városlakók könyvtári ellátásának biztosítása. A házhozszállítás egyre népszerűbbé válása szintén ezt a tényt igazolja.

Vezetői oldalról azonban ugyanolyan fontos a társadalmi felelősségvállalás szempontjából a szervezet feltöltése megfelelő munkavállalókkal. A kiválasztás során egy teszt kerül most már kitöltésre, melyben igyekszik a könyvtár felmérni, mennyire van tisztában a jelentkező a könyvtár működésével, valamint a város értékeivel. A három hónap próbaidőn belül egy újabb kérdéssorozatot kell kitöltenie az alkalmazottnak, melyben a vezető felméri a fejlődést, az elköteleződést és a munkával kapcsolatos tájékozottságot.

A könyvtár éves munkaterve mellett, kisebb projekttervek is készülnek, melyekhez adott időszakra adott munkatárs megkap, mind a feladat koordinátora. Ez a tevékenység motiváló erőként hat a kollektívára.

Fejlesztendő terület:

- *együttműködési megállapodások felülvizsgálata*

Beavatkozás:

- *egyértelműbb megfogalmazása a könyvtár elvárásainak*

MELLÉKLETEK

Bölcsődei foglalkozás

Bölcsis könyvtári foglalkozás

Mesepárna A három kismalac

Mesepárna A három pillangó

Mesepárna A kiséger és a kiskacsa

Mesepárna A sün, akit meg lehetett simogatni

Mesepárna A tücsök és a hangya

Mesepárnák